

Wɔvɔvɔ dieke Maki dɛ maaguna wɔnna

*Jɔɔn vuodieke die dɛ sɔnana vuosisi Nɔmɔn
nyaaŋ wɔa*

(Mat. 3.1-12; Luki 3.1-18; Jɔɔn 1.19-28)

¹ Nɔmɔn Bɔadembɔn Yisa Masia wɔa die dɛ piiline dene wɔnna.

² Sɔba Nɔmɔn naazɔba Azaya die dɛ maaguna die wo:

“Nɔmɔn baaru dɛ,

‘Nɛ ye, n baan n tɔn wa n tɔntɔntɔ an ɔ wolin a
dɛa fɔ nɔŋŋa

a wɔnsɛ fɔ sieti a yɛ fɔ.’

³ Vuon benne haagɔn ma a keese a mɔɔla

‘Nɛ wɔnsɛ tɛ Yɔmɔtien kenɔn sieti

ta vaa a tɔgɔsɛ a yɛ wa.’ ”

⁴ Jɔɔn vuodieke die dɛ sɔnana vuotamba Nɔmɔn
nyaaɔ die bie wo haagɔn ma a mɔɔla a yɛ
vuotamba dɛ ba vaa ba wɔɔɔɔɔɔ ta ɔ sɔ ba Nɔmɔn
nyaaŋ an Nɔmɔn vaa a chaa ba ba wɔɔɔɔɔɔ.

⁵ Ta vuotamba pam die dɛ nyɔn Judia tɔŋban
ma anan Jerusalemi tɔŋban ma, a ken Jɔɔn jigin
a balɛ ba tɔɔɔɔɔɔ tɔɔma a yɛ Nɔmɔn ta Jɔɔn dɛ sɔ
ba Nɔmɔn nyaaŋ Jɔɔdani mɔŋn ma.

⁶ Jɔɔn die yeegi wo nyinyeeki diekamba die ba
naguna nyɔŋnɔn kobiti a wɔnsɛ, ta bɛ bɔbɔ gbanɔn
ɔ chɔan ma, die ɔ nyindiike die dɛ yɛ sankpara
anan siesi.

⁷ Die ɔ balɔ a yɔ vuosisi dɔ, “Vuodieke dɔ hagurɔna a tiaŋ mɔŋ balla ɔ keŋ n kvaŋ chaan, n ka tɔgɔ vuodieke dɔ baan nan gbirigi ɔ nuŋŋa ta vɔari ɔ nura guune gban.

⁸ Manɔŋ n sia wa aŋaŋ nyaan, ama wɔnɔŋ ɔ balla ɔ nagɔ Nɔmɔŋ Haalɔŋ a su nɔ sɔgtɔ.”

Yisa Nɔmɔŋ Nyaabu Sula wɔa

(Mat. 3.13–4.11; Luki 3.21, 22; 4.1–13)

⁹ Die dɔ ka yɔasiya die Yisa dɔ nyɔŋ Nazeriti tɔŋ dɔ benne Galili me wo a keŋ Joɔn jigin, ta Joɔn die dɔ su wa Nɔmɔŋ nyaan Joɔdani mɔguri ma.

¹⁰ Yisa die dɔ nyɔnnana nyaabu ma wa ɔ ye ŋmɔŋsikpeŋ dɔ yuorine, Nɔmɔŋ Haalɔŋ dɔ keŋ a sɔbna ɔ sikpeŋ me sɔba ŋmarɔŋ.

¹¹ Ta lɔlɔŋ dɔ nyɔŋ ŋmɔŋsikpeŋ a baari, “Fɔnɔŋ fɔ yine n Bɔachoti; fɔnɔŋ n nine dɔ suuli.”

Sitaani aŋaŋ Yisa Wɔa

¹² Nɔmɔŋ Haalɔbɔ die dɔ nagɔ Yisa a ga haagɔŋ ma; Die ɔ bie wo haaguri ma a ga tɔgɔ daraa banɔsɔ-nɔsa, ta Sitaani die dɔ magɔsɔ wa.

¹³ Yisa aŋaŋ haagɔŋ nɔŋ dɔŋɔsɔ die benne mi; ama ta Nɔmɔŋ malakaka die dɔ sɔbɔŋ a suŋŋi wo.

Yisa die dɔ wana zaasiyigirin banɔsa dene

(Mat. 4.12–22; Luki 4.14, 15; 5.1–11)

¹⁴ Die ba yigine Joɔn a yi dansarika ma kvaŋ chaan, Yisa die ga wa Galili me a bala Nɔmɔŋ wɔwɔnaha mi

¹⁵ a baari “Sanŋa dieke Nɔmɔŋ naari dɔ balla ka keŋ wo gbigiye mɔŋ, die wɔa nɔ yi Nɔmɔŋ wɔwɔnaha gie yada ta va nɔ wɔbiatɔ.”

¹⁶ Yisa die dɩ chunnana Galili mɔgɩkpuri luguri die ɔ ye Simoni anan ɔ numbua Andurusi, ta ba taana nuɗ mɔgɩkpuri ma dama die ba yiwo zaasiyigirin.

¹⁷ U balɩ ba, “Ni dia miɗ ta n nan vaa ni suguma vuosi a kiere n jigin.”

¹⁸ Lagɩ lagɩ ba vaa ba nuɗ ta hagɩ a dɩ wa.

¹⁹ Ta bi ga nuɗa bita ta a ye Jemisi anan ɔ numbua Joɔn, Zebedi ballɩ, ta ba bie wo ba haarin suɗ a wɔnsa ba nuɗ.

²⁰ U wa ba, die ba va ba choɔɗ wa Zebedi anan vuosisi die dɩ tunnana a ya ba wa ta hagɩ a dɩ wa.

Dembi dieke jumɩaku die dɩ yalla wa wa

(Luki 4.31-37)

²¹ Die Yisa anan ɔ kwanandusirɩba die dɩ ga tin kaanɩ ba wasɩnana Kapenɔmi; ta Juu vuosi davnɔsikiri daraan dɩ keɗ ba ga Nmɩɗ jɔɔsin juoku me, ɔ piili a daga vuosisi Nmɩɗ wa.

²² U dagɩɔ gie die dɩ yi be mamachi pam, dama ɔ dagɩ ba sɩba vuodieke dɩ yalla yiko, die ka ka sɩ sɩba Nmɩɗ mɩraha dɩdagirɩba die dɩ ŋaana a daga ba wa.

²³ Womi ta dembi dieke jumɩaku dɩ yalla wa die dɩ keɗ a juu Nmɩɗ jɔɔsin juoku suɗ,

²⁴ a keesi pam ta baari dɩ, “Yisa, vuodieke dɩ nyinna Nazeriti, bia fu yaala ti jigin? Keɗ dɩ fu chɔɔsɩ ti miɗ? N sɩba vuodieke dɩ yine fu, yiwo Nmɩɗ tuntɩn kasɩ vuon.”

²⁵ Ama ta Yisa die dɩ natɩ wa, “Tari watɩ ta va wa!”

²⁶ Jumɩaku die dɩ paalɩ a dɔɗ ɔ nyɩngbanɩn pam ta taan keesin pam ta die nyɩn ɔ ma.

27 Die, die dı yi ba mana mamachi ta ba pıasa ba chanchaalıj dı, “Bıa wıonna? A yiwo wıhaala? U yaa yiko ta yıa jumbıatı nıvanj ta a tuose nıvarı!”

28 Naa chıanj wıa, Yısa saanj die dı dıa Galılı tıngbanj mana.

*Yısa dı gbaanna daadanj pam Dene
(Mat. 8.14-17; Luki 4.38-41)*

29 Die ba dene a nyıj Nımunj jıbsıj juoku sınj die wınnıj ananj Jemısı ananj Jıon die dı ga a juu Simoni ananj Andurusi tıgıj me.

30 Ta Simoni hanıj hıgı die dı dıa a yıbagı, die ı nyıngbanıj dı faası tuuli, ba balı Yısa ı yıbagıbı gie wıa.

31 Yısa dı ga a yıgı ı nuunj ta sınjı wo ı hagı kalı, ı yıbagıbı mana dı kpatı ta ı nyıngbanıj mana dı fıalı, ta die ı hagı a yı chaantı a yı ba.

32 Ta dında daarı mı njıj die dı jıne, vuotamba die dı chıı yıagıtıelıj ananj vuodiekemba jumbıatı dı yalla ba a kienj Yısa jıgıj.

33 Ta tıka gie vuosi mana die dı lagıı a kenj suulı tıgıri me.

34 Die ı vaa vuodiekemba die dı yıagına yıagıtı yırı yırı mana dı ye gbaamıj, ta bı yagı jumbıatı vuotamba pam ma, ama ı ka saaga dı jumbıatı balı wııj, dama die a sıba vuodieke ı yıne mıj.

*Yısa die dı balla wınnına Galılı tıka ma dene
(Luki 4.42-44)*

35 Yısa die dı wolıj a nyıj tıgıri gie me ta kparaası ye ka koma, ta ga haagıj ma a ga jıbsa Nımunj.

⁴⁵ Ama daa wa die dɪ ga a bala wɪaha gie jigin mana mana. Wusie, die ɔ seŋ ga a balɪ wa die amɔ Yisa die ka bɪ a biagɪ juu tɪka sɔŋ vuosi me. Ta wɪarɪ jigidieke vuosi die dɪ worine, vuosi die dɪ nyɪna jigin mana mana a kien ɔ jigin.

2

Yisa die dɪ gbaanna vuodieke nyɪngbanɪ die dɪ kpine dene

(Mat. 9.1-8; Luki 5.17-26)

¹ Ʋ bɪ yinɪ ga Kapenɔmi die vuosi dɪ wɔŋ dɪ ɔ bie mi.

² Die vuosi die dɪ ken ɔ jigin. Die wɪa jigin die bɪ wori anan vuogaasɪ dɪ baan nan dɪ beri, die juoku mana suuliye mɪŋ anan yen me mana. Die ɔ bala Nɪmɪŋ wɪa a yɪa ba.

³ Womi ta dembisi banɪsa wonde a chii vuodieke nyɪngbanɪ mana dɪ kpine a kien ɔ jigin.

⁴ Die daadamba dɪ dala wa chɪan ma die ba ka biagɪ a yaa wa tɔgɪ ɔ jigin. Ba yuori toli mampili dieke ma ma Yisa Masia dɪ benne wo. Ba wana yuori toli mampili* me a kpatɪ wa, ba nagɪ daa wa anan gilingilinke a yaa sɔsɔŋ dɔan Yisa nɪŋa.

⁵ Yisa die dɪ ye ta ba tuo wo dii mɪŋ, ɔ balɪ daa wa, “N bɔa, n nagɪ fɔ taalɪ a chaa fɔ.”

⁶ Die vuodiekemba dɪ dagɪnana Nɪmɪŋ mɪraha die bie mi a yile

* **2:4** 2.4 Ba njan kuse ba juone sikpen me.

⁷ dɪ “Wɔbɪa daa wa gie dɪ bala die? U bala sɪba ɔ yi wo Nɪmɪŋ. Vuobɪa baan nan nagɪ vuon taalu a chaa wa ntaala Nɪmɪŋ nyɪna?”

⁸ Ta Yisa die dɪ wɔŋ mɪŋŋɪ ba sɔŋanyile, a balɪ ba dɪ, “Dɪ bɪa nɪ yile nɪ sɔŋ ma die?”

⁹ Wɔbɪa yine mɔlɪ? Fɔ baan nan balɪ a yɪ vuodieke nyɪŋbanɪŋ dɪ kpine, ‘N nagɪ fɔ taalu a chaa fɔ?’ Yaa fɔ baan nan balɪ ‘Hagɪ nagɪ fɔ gilingilinke a chɔŋ?’

¹⁰ N nan wa a dagɪ aŋ nɪ sɪmma a baaru manɪŋ Vuota Bɔa yaa yiko dɔnɪa ma ma a nan bɪagɪ a nagɪ vuosi tɔmbɪatɪ a chaa ba.” Die wɪa die ɔ balɪ a yɪ vuodieke nyɪŋbanɪŋ die dɪ kpine wo,

¹¹ “N bala fɔ, hagɪ a nagɪ fɔ gilingilinke, a kuli.”

¹² U hagɪ bɔnyɪ a nagɪ ɔ gilingilinke, a chɔŋ ba mana nine me. Die ba yene wo die wo, ka paalu a yi be mamachi. Ba baaru, “Tɪ bɪra Nɪmɪŋ. Tɪ ye ka ye wɪŋ ka nɪasɪ naa.”

*Yisa die dɪ wana Liiva die
(Mat. 9.9-13; Luki 5.27-32)*

¹³ Ka kɔaŋ chaan Yisa dɪ bɪ yɪŋŋɪ ga mɔgɪkpɪrɪ gie lɔgɪŋ ta vuosi pam dɪ lagɪsɪ ɔ jigin a gilin wo, ta ɔ daga ba Nɪmɪŋ wɪa.

¹⁴ Die ɔ dɪna chɔŋ wa die ɔ ga haaru lampotuosiru wɔnyɪ Liiva, vuodieke die dɪ yine Alifusi bɔadembɪŋ, ta ɔ kalɪ ɔ tɔɔma juon me. Yisa die dɪ balɪ a yɪ wa, “Hagɪ a dɪa n kɔaŋ”, Liiva die dɪ hagɪ a dɪ ɔ kɔaŋ.

¹⁵ Die kɔaŋ chaan Yisa die dɪ die nyindi-ike Liiva tigin me, lampotuosirin pam aanan vuodiekemba dɪ kana ka dɪ Juu vuosisi mɪraha

pam die dıdı Yisa kvaŋ. Ba pam die dı keŋ a gvtı ba ma aŋaŋ v kvaŋandısrıba nyindiikehe jiginj.

¹⁶ Mıra dıdagırıba batan die dı yine Farasisi die dı yine Yisa aŋaŋ lampotuosiribe aŋaŋ vuodiekemba dı kana ka dı Juu vuosisi mıraha die dı lagısuna tamba a die nyindiikehe, die ba pıası v kvaŋandısrıba dı, “Bıa yine wvnuŋ aŋaŋ vuodiekemba dı kana ka dı Juu vuosisi mıraha mi chanchaalıŋ dı lagısa a die?”

¹⁷ Yisa die dı wvŋ ba ta balı ba dı, “Vuodiekemba dı yalla alaafia ka yaala gbıgbaantu, sie vuodiekemba dı yvagna. Dı ka yi vuovına wıa maŋ keŋ, wvbatıtelıŋ wıa maŋ keŋ.”

Nvabvbuŋ wıa dene

(Mat. 9.14-17; Luki 5.33-39)

¹⁸ Saŋŋa kaanı, Jvvn vuodieke die dı sınana vuosisi Nımuŋ nyaabu kvaŋandısrıba aŋaŋ vuosi batan ba wasınana Farasisi die dı boba nvan. Vuosi batan die dı keŋ Yisa jiginj a pıası wa dı, “Bıa yine Jvvn kvaŋandısrıba aŋaŋ Farasisi dı boba nvan, ta fvnuŋ nuŋ fv kvaŋandısrıba dı ka boba?”

¹⁹ Yisa die dı yinŋi a balı ba, “Nı tuŋ yaala chaan diekemba dı gana hvgu faaruŋ ma bvbı nvan? Banuŋ aŋaŋ hvgu wa tienj dı lagısuna a beri wo, die kaan bıagu a yi.

²⁰ Ama saŋŋa nan keŋ ba nan nagı hvgu wa tienj a nyuŋ ba jiginj, saŋka mi ba nan wa bvbı nvan.

²¹ “Vuon kaan saagu a nagı garıhaalıŋ garıchvvtuŋ a baalı a ligı garıkvbuŋ vvuŋ, dama

garthaalikɔ gie nan churi ta vaa garikoori, an ka vorikɔ wa a faasi a dalima.

²² Yaa ni yeye ta vuonɔ nagɔ daahaaliɔ a sɔsɔ gbanɔ koliti diekemba dɔ yine nyinkura ma? Dama v yi die daabɔ nan kɔɔ a churi kolititi an daabɔ anan kolititi mana taan yori. Ama v njan nagɔ wa daahaaliɔ a sɔsɔ gbanɔ koliti diekemba dɔ yine nyinahaala ma.”

Juu vuosi davoosikiri daraanɔ wɔ

(Mat. 12.1-8; Luki 6.1-5)

²³ To, juu vuosi davoosikiri daraanɔ, Yisa anan v kvanandusiriba die dɔ chɔɔ tianna zaa kvan ma. Die ba ganana wa die v kvanandusiriba die dɔ gobe zaapakiti a yaga nɔba ta gara.

²⁴ Die wɔ Farasisi vuosi die dɔ piastɔ dɔ, “Ye, bia wɔ ba yie wudieke ti miraha dɔ kana ka saaga dɔ ba yi davoosikiri daraanɔ?”

²⁵ Yisa die dɔ yinɔi a piastɔ ba, “Ni ye ka kariɔ Nmɔ gbanɔ sɔɔ Davidi anan v kvanandusiriba die dɔ yine wudieke kɔɔ die dɔ yalla ba wa? Kɔɔ die yigine wɔnɔɔ anan v kvanandusiriba,

²⁶ die wɔ die v ga a juu Nmɔ tigiri me a nɔbi paanɔ dieke die ba nagina a yi Nmɔnɔ. Sanɔka mi Abiata die yine Nmɔ kikaabitɔba jakɔɔɔ. Ama ti mira die ka baari vuogaasi nɔbiha sie Nmɔ kikaabitɔba nyuna ma; ama ta Davidi die dɔ nɔbi paanɔ gie, halɔ ta die a nagɔ atan a yi v kvanandusiriba gban ba nɔbi.”

²⁷ Womi die v balɔ a kpatɔ ba dɔ, “Vuotanɔ wɔ Nmɔ dɔ naan davoosikiri ama daa davoosikiri daari wɔ v naan vuotanɔ.

28 Die wɪa, manɪŋ vuota Bɔadembɪŋ yɪne davɔsɪkɪrɪ daraaŋ jakɔɔŋ.”

3

Nuukpiikɪŋ gbaanɪŋ

(*Mat. 12.9-14; Luki 6.6-11*)

¹ Saŋŋa kaanɪ bɪbra Yisa dɪ bɪ yɪŋŋɪ ga Nɪmɪŋ juamɪŋ juoku me. Daa wɔnyɪ dɪaŋ die benne mi a yallɪ nuukpiikɪŋ.

² Farasisi vuosi dɪaŋ die benne mi a yaala wɪŋ ba nagɪ a yigi Yisa, die wɪa die ba paalɪ a paala wa dɪ ba ye sɪba ɔ nan gbaaŋ daa wa davɔsɪkɪrɪ daraaŋ.

³ Yisa dɪ balɪ a yɪ nuukpiikɪrɪ tienŋ, “Keŋ tɪaŋ a zie nɪŋŋa.”

⁴ Yisa dɪ pɪasɪ daadamba, “Bɪa mɔna tɪ yɪ davɔsɪkɪrɪ daraaŋ? Tɪ mɔ tɪ yɪ vɪvɪŋ yaa, tɪ yɪ bɪaŋ? Tɪ mɔ tɪ gbatɪ miivoli yaa, tɪ kɔɔ?” Ama die ba ka bɪagɪ ye wɪŋ a balɪ.

⁵ Yisa die dɪ ju sɪnyɪvɪŋ ta daansɪ ba a keŋ tɪaŋ aŋaŋ die mana yɔrɪ ta die ɔ chɪgɪ ba zɔɔlɪŋ dama die ba yiwo vuotɔgɪtɪ. Womɪ ɔ balɪ daa wa, “Tɪrɪ fɔ nuuke.”

⁶ Ʋ tɪrɪka, a ye gbaanɪŋ. Farasisi vuosi die dɪ nyɪŋ lagɪŋkɔ jɪgɪŋ a ga ba aŋaŋ naaŋ Herodi vuosi dɪ ye tamba a lagɪŋ taŋ a yaala sieti ba baanŋ nan nagɪ a kɔɔ Yisa.

Die vuotamba dɪ dala ta dɪ Yisa kvaŋ dene

⁷ Die Yisa aŋaŋ ɔ kvaŋandɪsɪrɪba die dɪ hagɪ a sɔɔŋ ga mɔgɪkpɪrɪ lɔgaha ta vuotamba pam die dɪ dɪ ɔ kvaŋ, vuodiekemba die dɪ nyɪnna Galili aŋaŋ Judia,

⁸ aṅaṅ Jerusalemi aṅaṅ Idumia aṅaṅ Joḍani muḡuṅ gaṅ aṅaṅ Taya aṅaṅ Sadoni tuṅbaṅ ma, ta ba dala pam ta laḡuṅ ʋ jigiṅ; die ba wonna dɪ ʋ yi wo tɔntɔnkpuṃa wɪa, die ba keṅ ʋ jigiṅ muḡikpuṃu luḡuṅ.

⁹ Ta ʋ balɪ ʋ kvaṅanduṃuṃba dɪ ba naḡu haaruṅ a yɪ wa aṅ ʋ juu a kala ta daḡu vuosi gie Nmuṅ wɪa, amɔ ba kaṅ biḡu a kpaṅṅi wa,

¹⁰ dama die ʋ yine yɔḡitieliṅ pam die dɪ ye gbaama wɪa, die dɪ yi vuodiekemba mana mana dɪ yɔḡuṅa die dɪ kienṅ dɪ ba gbɪ wa.

¹¹ Vuodiekemba jumbiatɪ die dɪ yalla dɪ keṅ ye wo saṅa mana, ba ṅaṅ nan wa ʋ nuṅṅa ta nata ta baari dɪ, “Fɔnuṅ yiwo Nmuṅ Buademiṅ.”

¹² Ta ʋ die dɪ balɪ ba aṅaṅ nuṅṅuṃa dɪ ba da keṅ muṃɪ a yɪ vuosi.

Yisa die dɪ vɔarɪna ʋ tɔntɔntɪba baṅ aṅaṅ bale dene

¹³ Naa kvaṅ chaṅ Yisa die dɪ jualɪ taṅ sikpeṅ ta wa wa vuodiekemba ʋ yaaluṃana dɪ ba keṅ, die ba keṅ ʋ jigiṅ.

¹⁴ Yisa die dɪ vɔari vuosi baṅ aṅaṅ bale, a wa ba tɔntɔntɪba, dɪ ba bemme mi ʋ jigiṅ aṅ ʋ tɔmma ba, ba muṃluṃa ʋ wɔvuṃnaha,

¹⁵ ta bi yalluṃa yiko a vɔarɪna jumbiatɪ vuotamba ma.

¹⁶ Vuotamba baṅ aṅaṅ bale dieke ʋ vɔarɪna Saara wonna; Simoni, vuodieke Yisa die yɪna wa Piita aṅaṅ

¹⁷ Jemisi aṅaṅ ʋ numbuṃa Joḍoṅ, vuodiekemba die dɪ yine Zebedi ballɪ; ta Yisa die dɪ yɪ ba Buanejesi, ka chɪaṅ yiwo nuṅ natuṅ ballɪ;

18 anan Andurusi anan Filipi, anan Batolomiwo, anan Matiwo, anan Tomasi, anan Jemisi vuodieke die di yine Alifusi bua anan Tadeusi, anan Simoni vuodieke die di yaalala banan Juu vuosi yalluma ba gban

19 anan Judasi Asikaroti vuodieke die di nyinna Yisa kuaka.

Jumbiatu naan wa Beelizebuli wa

(Mat. 10.1-4; Luki 6.12-16)

20 Naa kwan chaan Yisa die di kuli; ta daadamba pam die di lagisu wonon anan u kwanandusiriba jigin ta die ka yaa sanja di ba dii nyindiike.

21 U tigin vuosi die di wonna die wo, ba ken di ba yigi wo, dama vuotamba die bala di u yi wo yunyan.

22 Die Nmun mura didaguriba die di nyinna Jerusalemi die di baari di, "Jumbiatu naan wa Beelizebuli* die yalla wa u biagi vvara jumbiatu daadamba ma, di yiwo Beelizebuli yiko wa."

23 Die Yisa die di wa didaguriba gie di ba ken u jigin, ta die yi ba nandagin, a pasu ba di, "Sitaani nan saagi a vvara u gban vuosi me?"

24 Naan vuosi di yinji a waga tamba, ba naari kaan biagi a zie.

25 Ta du yi tigin vuosi di yinji a waga tamba, ba tigiri kaan biagi a zie.

26 Ta Sitaani di yinji a waga anan u gban u kaan biagi a zie, u kpatin wonde.

Yisa die di chvsvna Sitaani hagirin wa dene

* 3:22 3.22 Sitaani saan buna yi Beelizebuli.

27 “Vuonj wori a baanj bʉagɪ a ga hagɪrtien tigin me a ga gaari ɔ nyinti, sie ɔ wolin bɔbi wa ta ka kuanj chaanj ɔ bi gaari ɔ tigin nyinti mana.”

28 Yisa dɪ bi balɪ ba dɪ, “Wusie manj bala nɪ, Nɲmɪj nan vaa chaa vuosi ba wobiatɪ ananj ba wɔtɔgɪbiatɪ mana;

29 ama vuodieke mana dɪ balɪ wɔtɔgɪbiatɪ a yɪ Nɲmɪj Haalɪj, Nɲmɪj kaanj bi nagɪ ɔ taalɪ a chaa wa naada yaa gamma haahuu.”

30 Yisa die balɪ wa wɪaha gie, dama die ba baari dɪ, “Jɪmbianj die yalla wa.”

*Yisa nuj ananj ɔ nɪballɪ wɪa
(Mat. 12.46-50; Luki 8.19-21)*

31 Saŋka mi Yisa nuj wo ananj ɔ nɪballɪ die dɪ keŋ ta zie yeŋ me, ta tɔj vuonj dɪ ɔ wa wa mi.

32 Daadamba die dɪ taanna a gilɪj wo wo die dɪ balɪ a yɪ wa, “Fɔ naa ananj fɔ nɪballɪ bie yeŋ me a yaala fɔ.”

33 ɔ pɪasɪ ba dɪ, “Mɪnɪa yine n naa, ta mɪnɪa yine n nɪballɪ?”

34 Ta daansɪ daadamba die dɪ kalla ɔ jigiri ta baari dɪ, “N nuj ananj n nɪballɪ benne giena.

35 Vuodieke mana dɪ yinene Nɲmɪj choti, wɔnɪj ɔ yine n nɪbɔba ananj n taa ananj n nuj.”

4

*Bɔbɔritɔ nandagɪrɪ
(Mat. 13.1-9; Luki 8.4-8)*

1 Saŋja kaanɪ bɪbra die Yisa die dɪ kalɪ a daga wɪa Galili mɔgɪkpɪrɪ lɔgɪj chaanj. Daadamba die dɪ gilinne wo die paalɪ a dala mɪj die wɪa

die ɔ haɣɪ a ga juu haariku sɔŋ a bie nyaan sɔŋ, ta vaa vuosisi a zien nyaabu kuanvan.

² Die ɔ nagi nandaga a dagɪ ba wɪa pam.

³ Ʋ dagɪku sɔŋ die ɔ balɪ a yi ba dɪ: “Nɪ wɔmma, daa wɔnyɪ die nyɪnna a ga dɪ ɔ burɪ ɔ kvan ma.

⁴ Die ɔ burɪnana ɔ kuaku ma wa, nyɪɓuraha atan die dɪ nan sieku me, nembisi die dɪ ken diihe.

⁵ Nyɪɓura atan die dɪ nan tanjaalɪ ma jigidieke tantɪ pam die dɪ worine. Nyɪɓuraha die dɪ nyɔɔŋ lagɪ lagɪ, dama tantɪ die ka dala.

⁶ Nɪmɪŋ die dɪ zie die a mana die dɪ kpi dama die a dagɪrɪsɪ ka sɔɔŋya.

⁷ Atan die dɪ nan hanɔɔsɪ dagɪrɪsɪ ma, hanɔɔsɪ die dɪ burɪŋ a nyagɪha a ka biagɪ yi nyɪɓura.

⁸ Ama ta nyɪɓuraha atan diaŋ dɪ nan tɪŋban vɪuɔŋ ma a mɪŋŋɪ a nyɔɔŋ, a burɪŋ a yi nyɪɓura. Atan die nyɪŋ wa zaabie banɪsɪ-taa taa, atan diaŋ dɪ nyɪŋ banɪsɪ-yɔaba yɔaba, ta atan diaŋ kɔbiɣa kɔbiɣa.”

⁹ Womi die Yisa dɪ balɪ ba, “Die wɪa vuodieke mana dɪ yallɪ tɪba a nan wɔŋ, ɔ wɔmma.”

*Wudieke wɪa ɔ yɪna nandagɪrɪ
(Mat. 13.10-17; Luki 8.9, 10)*

¹⁰ Yisa die dɪ yɪne ɔ nyɪna a kalɪ, vuodiekemba die dɪ benne mi a wɔŋ ɔ balɪku batan die dɪ lagɪŋ a ɔɗɪ ɔ kvanandɪsɪrɪba ma a ga ɔ jigɪŋ a balɪ wa dɪ ɔ dagɪ ba nandagɪrɪ chɪaŋ.

¹¹ Yisa die dɪ yɪŋŋɪ a balɪ ba, “Nɪuɔŋ Nɪmɪŋ naari wɔlɔburɪkɪŋ man baa n dagɪ nɪ dene, ama

vuotialikaha nuḡ nan wuḡ waha gie mana mana
nandaga suḡ.

¹² Amu

‘Ba nan dı daansa a daansa
ama ba kaan ye jaan;

ba nan wuḡ a bı wuḡ a guḡı
ama ba kaan dı sıba ka chıanḡ.

Dama ba keḡ a sıba a chıası ba
nan yinḡı a keḡ Nmuḡ jiginḡ,
an Nmuḡ tuḡ nagı ba tumbıatı a chaa ba.’ ”

Nandagırı chıanḡ

¹³ Womi Yisa die dı pıası ba, “Die nuḡ nı ka
sıba nandagırı gie chıanḡ? Nı wa baa nı yi wo
lala a summa nandagaha mana chıası?

¹⁴ Boburıtu wa nıası wa vuodieke dı balala
Nmuḡ wa.

¹⁵ Nyindiekemba die dı nanna sieku me wo yi
wo vuodiekemba dı ḡaana a wuḡ Nmuḡ waha
ama dı ka yasa ta Sitaani keḡ vvarıha ba ma.

¹⁶ Vuosi batanḡ dıanḡ nıası wa nyıḡbura
diekemba die dı nanna tanjaalika sikpeku;
sanḡa dieke mana ba keḡ a wuḡ Nmuḡ
wubalikaha dı ka yasa ta ba muḡı a tuohe
anḡan sugıfıanḡ,

¹⁷ ama a ka dıaga ba sugıtu ma a yasa, dama
wuru gie ka suḡ ba sugıtu ma ma, die wa ba
keḡ mugisi be yaa wahala dı keḡ juu be waha
gie chıanḡ ma ba ḡaanḡ nagıha a taanḡ muḡ lagı
lagı.

¹⁸ Batanḡ dıanḡ nıası wa nyindiekemba die dı
nanna hanḡḡoostı dagırısı ma wa. Vuosi gie ḡaanḡ
wuḡ wa Nmuḡ wubalikaha,

19 ama dɔnɔka gie wumugisike, anan ligire yaalɔn anan nyinti yiri yiri yaalɔn n̄aan juu ba sɔn mɔn a nyagi waha amɔ a kaan nyɔn nyɔnnyɔka.

20 Ama vuota diekemba dɔ n̄asuna nyɔnburi diekemba die dɔ nanna tɔngban vɔvɔn ma, ba wɔma waha gie ta tuo dii, ta yie vɔvɔn. Batan dɔ nyina banisi-taa taa, ta batan dian dɔ nyina banisi-yɔaba yɔaba, ta batan dian dɔ nyina kɔbɔga kɔbɔga.”

Popoli wɔa

21 Yisa die dɔ bi a pɔasi ba dɔ, “Vuon nan chogisi popoli a zien juon sɔn ta ligike anan kpali, yaa ta nagika a zien gado chian? Aayi, v nan nagika a zien jaan sikpen.

22 Jadieke mana dɔ lɔburina nan nyɔn yaalɔn ma, ta jadieke mana jaan dɔ bubine nan dɔ bie yen me.

23 Die wɔa vuodieke dɔ yaa tɔba a nan wɔn, v wɔmma.”

24 Die v bi balɔ a gutɔ ba, “Nɔ chusuma a wɔmma nɔ wɔnnana wudiekemba ba, sie diekemba nɔ dɔsuna a die vuosi sariya, N̄mɔn baa v dɔ wa hanɔn sieti mi gban gban a dii nɔ sariya. Ama N̄mɔn nɔn sietiti nan paali a tɔa a tɔan nɔ sietiti.

25 Vuodiekemba dɔ yalla nan ye a gutɔ ama vuodieke dɔ wone jaan, halɔ bita dieke gban v yalla wa v nan waarika.”

Buri nandagiri wɔa

26 Yisa die dɔ bi a baari dɔ, “N̄mɔn naari n̄asi wa sɔba vuon dɔ burina v nyɔnbura v kɔan ma,

27 ʋ ɲaan ɣuura yuŋ ta haga sukʋuŋ ta a nyuun ye muŋ ta biruma; ama ʋ zi a yinene die a nyuune ta biruma wa.

28 Tɔŋɔɔŋka ɣbaŋ ɣbaŋ yinene nyuŋɔɔraha di nyuune ta biruma a nyinna bie. Nyuŋɔɔraha daaku ɲaana a wolɔŋ a biruŋ, kuɔŋ chaŋ ka pɔsi vaati ta kuɔŋ kuɔŋ ka sikpeku mana mana nyuŋ bie.

29 Nyuŋɔɔraha di keŋ a bii kuaku tien ɲaan nagi wa ʋ juɔŋ a piili a gobe dama a gobɔŋ saŋɲa tuɣya muŋ.”

Nyuŋɔɔra nandagiri

30 Yisa die di piasɔ ba di, “Bia jaan ti baa ti nagi ɲmuŋ naari a magisi? Yaa nandagi bia ti baa ti nagi a dagi ka chɔŋ aŋ vuon mana summa?”

31 Ka su sɔba kaŋmuŋuŋ biŋ vuon di nagɔna a buri tɔŋɔɔŋ ma, ka yi jabuŋ a tɔŋ nyuŋɔɔra mana mana duŋia ma ma,

32 ama di ka yɔasa ta ka nyuun a biruŋ a tɔŋ duŋia vapogiti mana. Ka ɲaan faasi yaa wa dachagisiɔkɔuma pam aŋaŋ nembisi di baan nan biagi a yugi ba tuosi ka sikpen.”

33 Yisa die nagi wa nandaga nɔasa sɔba naa, a dagi ba ɲmuŋ wɔa pam. Die ʋ dagi ba wa nandaga diekemba ba baan nan di sɔba a chɔasi.

34 Die ʋ ka balɔ wɔuŋ a yɔa ba ta ka nagi nandaguŋ a balɔ, ama saŋɲa dieke nuŋ mana die wɔnuŋ aŋaŋ ʋ kuɔŋanduɔsɔba nyuuna ma di keŋ a kalɔ, ʋ ɲaan dagi ba muŋ nandagaha mana chɔasi.

Bulogɔsuŋ aŋaŋ nyaan die di tuone Yisa nvari dene

³⁵ Dınuŋ daarı mi gbaŋ gbaŋ juŋmuŋ, Yisa die dı balı a yı v kvaŋandısrıba, “Nı vaa tı jualı a tıaŋ a ga muŋıkpuru gaarı mi wo chaaku.”

³⁶ Die wıa die ba va daadamba mi ta die a juu haarıku Yisa die wone bie ka suŋ, banuŋ aŋaŋ Yisa dı ga. Haarısu ataŋ gbaŋ die benne mi.

³⁷ Womi bułogıskpenkpuŋ die dı piili a nıga; nyaabu die dı poŋŋi a juo haarıku suŋ. Die wıa die haarıku die dı yaala ka suuli aŋaŋ nyaan.

³⁸ Yisa die bie wo haarıku kvaŋ a nagı v sikpen a kpagıdı dafere a guura. U kvaŋandısrıba dı suŋuru wa a baarı, “Dıdagıru, dı ka mugısi fı tı balla tı kpi naa?”

³⁹ Yisa die dı haŋı a yı bułogısbı nuŋa, “Vaa nuŋuŋ” ta balı a yı nyaan poŋŋıku dıaŋ “Zie dene.” Bułogısbı die dı nan, mi mana die dı paalı fıalı.

⁴⁰ Womi die Yisa die dı pıası v kvaŋandısrıba dı, “Bıa yıne ŋmaamuŋ dı yalı nı, nı ye ko wo yada?”

⁴¹ Ama ta ŋmaamuŋ die dı paalı a yalı ba, die ba pıasa tamba, “Mına yıne daa wa gie? Halı bułogısuŋ aŋaŋ nyaan poŋŋıŋ dı wıma v wıbalıka yıa wa.”

5

Yisa die dı vvarına jimbiŋ dembiŋ wınyı ma dene

¹ Die Yisa aŋaŋ v kvaŋandısrıba die dı jualı a keŋ tuŋı Galılı muŋıkpuru chaaku mi, Gerasa tuŋgbaŋ ma.

2 Yisa die dı dene nyınna haarıku soku, lele womi daa wonyı dı nyınna jigidieke ba lóbirınana vuosi dı kenj a haarı wa.

3 Jumbıan die yalla wa, daa wa gie die dı ga gúra kunti vóritı ma, die ba ka bıagı a bóbı wa a dıan anan chorıma.

4 Dama ba kenj bóbı wa v nuusi anan v nagısu v nıan kpaa kpaa chorımaha mıj v nuusi me ta wı kúttı v nagısu ma. Die v paalı a hagırı mıj anan vuon dı baan nan nyanrı wa.

5 Daan mana sukúu anan yun v nıan dı chın wa vóritı anan kunkogehe me a nata ta naga tana a gobe v nyınbanın.

6 Die v bie wo saasaa ta die a ye Yisa, die wıa die v chıgı a ga gbirigi v dune me Yisa nınıa,

7 ta faası a taan keesın a baarı dı, “Nabıdie Nımın Bıadembın Yisa, bıa fı yaala n jıgın, Nımın wıa daa kenj datı n tıbın.”

8 Die v balı wa die dama Yisa die balı a yı jumbıaku mıj dı, “Vaa daa wa gie.”

9 Yisa die dı pıası wa dı, “Fı saan?”

Daa wa dı baarı dı, “N saan yine ‘Dala’, dama tı faası a dala mıj.”

10 Ta die v ye ko a jıusa Yisa dı v da kenj a yagı ba a nyın lıgırı mı chaan.

11 Perukusi pam die gbigine mi a die nyinti kunkogiri mı chaan.

12 Jumbıaku die dı jıusu Yisa dı, “Vaa tı gamma perukusisi jıgın a ga juu ba sıgıtı.”

13 Die chıan ma die Yisa dı yı die jumbıaku die dı nyın daa wa ma a ga juu perukusisi ma. Perukusisi die yiwo sıba tuse tuse ale a mana

mana die dı chıgı a dı jigidieke dı golinne wo a ga a juu mɔgıkpuru sɔŋ, nyaabu die dı dii he.

14 Dembin diekamba die dı jınana perukusisi die chıgı a ga tıka sɔŋ aŋaŋ ka tıŋkpaŋŋıstı a balı wuru gie a yı ba. Vuosi die dı nyıŋ a ga a ye wudieke die dı yine wo.

15 Die ba ga Yisa jigin a ye daa dieke die jumbıakı die dı yalla wa ta ı kallı wa mi a yeegi nyinyeeke ta ı sikpeŋ dı muŋŋı a tıma, ŋmaamuŋ die dı yallı ba mana mana.

16 Vuodiekamba die dı yine wudieke die dı yine wo die dı piili a bala a yıa vuosi wudieke die yine daa dieke die jumbıakı die dı yalla wa aŋaŋ perukusisi.

17 Die wıa die vuosi dı piili a jıusa Yisa dı ı nyıŋ ba tıka sɔŋ.

18 Yisa die dı gana a juu haarıku ma wa daa dieke die jumbıakı die dı yalla wa die dı jıusu wa dı, “Vaa manıŋ aŋaŋ fı ga.”

19 Ama Yisa die dı ka saagıya, ta yıŋŋı a balı wa dı, “Yıŋŋı a ga fı dembe jigin a balı ba Nabidie Nmuŋ dı yaalala fı wıa dene ta piili a yı wudieke a yı fı.”

20 Die wıa daa wa die dı nyıŋ a ga tıŋkpaŋŋıstı baŋ wa mana mana a balı wudieke Yisa die dı yine a yı wa wa. Vuodiekamba mana mana die dı wıanna ı balıku die dı yı be mamachi.

Havıubın dieke dı kpine aŋaŋ hıgıv yvagtıeŋ wıa

21 Yisa die dı bı yıŋŋı a jıbalı a ga mɔgıkpuru gaarı mi wo chaŋ, daadan pam die dı keŋ mili wo.

22 Daa wɔnyɪ ba wasɩnana Jaarusi, ta die yi Juu vuosi Nɔmɩj jɩamɩj juoku nyɩŋkuraha wɔnyɪ die dɩ ken mi. Die ɔ dene ye Yisa wa, ɔ nan a gbirigi ɔ dune me,

23 ta jɔɔsa wa aŋaŋ nyɩŋmɩna ta baari dɩ, “N hɔgɔɩabin faasɩna a yɔagɩ. N jɔɔsa fɩ, ken a nagɩ fɩ nuusi a diisi ɔ ma aŋ ɔ ye alaafia a bemme ɔ mɩsɩ ma.”

24 Womi Yisa aŋaŋ wa die dɩ gara, daadan pam die faasɩna a dɩ wa a gara die wɩa die ba kpanŋɩ wa jigɩj mana mana.

25 Hɔgɔ wɔnyɪ die benne mi zɩj dɩ nyɩna ɔ nyɩŋbanɩj ma, die dɩ faasɩ a wɔŋ wa mɩj bɩna ban aŋaŋ ale.

26 Die ɔ paali a ga wa gbɩgbaantɩj pam jige dɩ ɔ ye gbaamɩj. Die ɔ dɩi ɔ ligire mana mana a ga kpati, ama ɔ tɩj baan nan ye alaafɩka die dɩ wa a paali a mugise wo daan mana mana.

27 Die ɔ wɔnna Yisa wɩa wa die ɔ ga ɔ jigɩj a dɩ ɔ kɔaŋ daadamba sɩj.

28 Die ɔ balɩ a yɩ ɔ gban dɩ, “Maŋ tɩj a ko a bɩagɩ a gbɩ ɔ nyɩŋyeekehe gie n tɩj nan ye alaafia.”

29 Die ɔ gbɩ Yisa nyɩŋyeekehe gie die ɔ nyɩŋbanɩka zɩmbɩ dɩ gobi bɔnyɪ, die ɔ mɩŋŋɩ ɔ sɩj ma sɩba ɔ wahala mana nyɩŋya mɩj.

30 Die dɩ dene a yi, Yisa die dɩ mɩŋŋɩ lagɩ lagɩ sɩba hagarɩj nyɩj ɔ ma ma mɩj. Die wɩa die ɔ yɩŋŋɩ a pɩasɩ daadamba dɩ, “Mɩna gbɩna n nyɩŋyeekehe?”

31 Ʋ kɔaŋandɩsɩrɩba die dɩ yɩŋŋɩ balɩ dɩ, “Ye daadamba dɩ milinene fɩ die, dɩ bɩa fɩ pɩasa dɩ mɩna gbɩna fɩ?”

32 Ama ta Yisa dı ye ko a daansa a tıanna dı v ye vuodieke dı yine die wo.

33 Högü wa die dı sıbına wudieke die dı yine wo die v kenj a cheele anan nmaamınj ta gbirigi v dune me a balı wusie a yı wa.

34 Yisa die dı balı wa, “N lıa, fu yadaka gbaan fu. Gamma anan sğıdğagınj, fu yğagıbv kaan bı a yınji a kenj.”

35 Yisa die dı yene ko bala naa wa, tıntıntınj batan die dı nyın Jaarusi tiginj a kenj balı wa dı, “Fu lıa wa yğagıbv chıssıya mınj, dı bıa fu bı a daama dıdagırv wa bıbra?”

36 Yisa baga die wo ba balıkv sınj ta die a balı a yı Jaarusi dı, “Da vaa nmaamınj yalla fu, fınınj ko tuo dii.”

37 Womi die v yi Piita anan Jemisi, anan Jemisi nımbıa Joon nyına ma die dı dı wa.

38 Die ba gana a tğı Jaarusi tıgiri, die Yisa die dı ye jiginj mana die dı chine a zie naanyınjınj.

39 Die v ga a juu a pıası ba dı, “Dı bıa watı gie mana? Dı bıa nı kuma? Bıa wa ka kpiye, v ta ko gıvra mınj.”

40 Die ba piili a vıara wa fala. Die wıa die v yagı ba mana a nyınj ta die a wa bıa wa chıınj anan v nuınj anan v kvanandıısrıba ba bataa wa a ga juu jigidieke bıa wa die dı dıana wa.

41 Die v yigi v nuınj me ta balı a yı wa, “*Talita kumi*”, ka chıanj wone “Havıvbınj n baa fu hagı.”

42 Die v hagı bınyı a dıdı chınj chınj. (Die v yiwo bına banj anan ale bıa.) Naa die dı yine wo, die dı paalı a yi be mamachi pam.

43 Ama Yisa dı yi ba nvaŋ ta paalı balı ba dı ba daa keŋ a balı a yi vuonŋ ta balı ba dı ba yaalı jaanŋ a yi bua wa anŋ v dii.

6

Nazeriti vuosi die dı zetine Yisa dene (Mat. 13.53-58; Luki 4.16-30)

1 Yisa die dı yinŋi a ga v tıŋ, ta v kvaŋandısrıba die dı dı v kvaŋ.

2 Davvısrıkrı daanŋ die v ga juu Nımuŋ jıamıŋ juoku me a piili a daga kpıkpıakv die dı benne mi Nımuŋ wıa. Daadamba die dı wonna v dagıkv die dı yi ba mana mana mamachi, die ba pıasa taŋ dı, “Sıa v ye wıaha gie mana? Bıa yıaŋ wonna Nımuŋ dı nagı a yi wa? Halı v tumma mamachi tıuma.

3 Daa v yine kampınta ka? Daa Meri bua wa wonde? Daa v yine Jemisi ananŋ Josefı ananŋ Judası ananŋ Simoni mı wa? Daa v tamba benne giena wa?” Ta ba zeti wo wo.

4 Yisa die dı yinŋi a balı ba dı, “Ba yıa Nımuŋ naazva jılma jıgıŋ mana mana mıŋ ama v gbaŋ gbaŋ v tıŋ vuosi ananŋ v gbaŋ gbaŋ v nımbalı ananŋ v gbaŋ gbaŋ deŋ ka yıa wa jılma.”

5 Die v ka bıaŋı a tıŋ mamachi tıuma pam mi ama ntaala yvagtıelıbe bıta die v bıaŋı a nagı v nuusi a diisi ba ma die ba ye alaafıa.

6 Die dı paalı yi wo mamachi, die ba wone yadaka wıa. Womi Yisa die dı ga tıŋkpaŋısu die dı benne mi chaakv a daga vuosisı.

Yisa die dı tınnana v kvaŋandısrıba banŋ ananŋ bale wo dene

⁷ Die ɔ wa ɔ kwanandusuriba ban anan bale wo a lagisi tan a tun ba bale bale. Die ɔ yi ba yiko dieke die di tianna jumbiatiti.

⁸ Ta die a yi ba nvari gie di, “Daa ni pɔguli jaan a gamma ni diasisi ntaala, daanɔbanɔ nyuna ma. Ni daa ken a pɔguli nyindiike, ni daa ken a pɔguli bɔlɔgɔn ni daa ken a suu ligire ni jafasi ma.

⁹ Ni suu nura ama ni daa ken pɔguli nyinyeeke a guti nyinyeeke diekema ni balla ni yeegi wo me.”

¹⁰ Die ɔ bi a balɔ a guti ba di, “Ba ken a mɔnɔni a tuo ni jigidieke mana mana ni bemme tigiri me a ga tɔgi sanɔa dieke ni balla ni nyɔn tika ma.

¹¹ Ama ni ken a tɔgi jigidieke ba ken a ka tuo ni yaa ba ka wɔn ni wɔbalika ni nyɔn mi ta pɔsi ni naatala kɔlɔn mi. An naa yi wɔn a gbara ba.”

¹² Die ba nyɔn a ga a bala vuosi di ba chigi a nyɔn ba tumbiatɔ ma.

¹³ Die ba nvari jumbiatɔ pam vuosi me ta die a duuri yɔagɔtielin anan kpaan ta die gbaan ba.

Jɔɔn vuodieke die di sinana vuotan Nɔmɔn nyaan kuɔn wɔa

(Mat. 10.5-15; Luki 9.1-6)

¹⁴ Tɔ, Naan Herodi die di wɔn Yisa wɔaha gie dama ɔ saan die dia wa jigin mana mɔn. Vuosi batan die balɔ di Jɔɔn vuodieke di sinana vuosi anan Nɔmɔn nyaabu haguna kuɔn me a yinɔni ken. Die wɔa ɔ yaa hagurɔbu a tuma mamachi tɔmaha gie.

¹⁵ Ama batan die di baari di, “U yiwo Nɔmɔn tɔntɔntɔ Elaja.”

Bataŋ dɪ baarɪ dɪ “U yiwo N̄mɪŋ tɔntɔntɪba sɪba daa daa saŋka tɔntɔntɪba wɔnyɪ.”

16 Naan Herodi die dɪ wɔnna die ɔ baarɪ dɪ, “U yiwo Jɔɔn vuodieke die dɪ sɪnana vuosi N̄mɪŋ nyaabu. Die n yi ba gobi wo ɔ sikpen ama ɔ yinŋi a ken wo ɔ mɪsɪ ma.”

17 Naan Herodi gban gban die yɪna nɔan dɪ ba yigi Jɔɔn a bɔba wa a nagɪ wa a yi dansarɪka sɔŋ. Herodi die yi wo die dama die wɔnɪŋ Herodi die faarɪ wa Herodiasɪ vuodieke ɔ kana ka mɔ ɔ faarɪ dama ɔ nɔmbua Filipi hɔgɔ die wonde.

18 Jɔɔn vuodieke dɪ sɪnana vuosi N̄mɪŋ nyaabu die ŋaan a bala Herodi daan daan mana dɪ, “Dɪ wo sien anan fɔ baan nan faarɪ fɔ nɔmbua hɔgɔ.”

19 Naa chɪan wɪa die Herodiasɪ die dɪ ju sɪnyurɪŋ a yi Jɔɔn, ta die a yaala ɔ kɔɔ wa, ama Herodi wɪa die ɔ ka bɪagɪ, dama Herodi gban die ka saaga.

20 Herodi die chɪga Jɔɔn, dama die ɔ sɪba a baarɪ Jɔɔn die yiwo vuovɔvɔŋ ta dɪgɪntɪ die dɪ wo ɔ sɔŋ. Die wɪa die ɔ ka yaala wɪŋ yi wo. Anan die ɔ ŋaana wɔŋ Jɔɔn wɔbalɪkaha a daama wa mana yɔrɪ, die ɔ ŋaan yaala ɔ wɔmma ɔ wɔbalɪka.

21 Kɔan kɔan chaan die Herodiasɪ daan die dɪ ken. Herodi maarɪŋ daraan die dɪ ken tɔgɪ, die ɔ digi nyindiike pam ta wa tɪka nyɪŋkɔraha mana anan sojasi nyɪŋkɔraha anan Galili tɪŋ nyɪŋkɔraha a lagɪsɪ tan.

22 Die Herodiasɪ hɔgɔɪta die dɪ ken a sie dɪ paalɪ a yi naan Herodi anan ɔ chaamba mana mana sɔgɪtɪ die dɪ fɪalɪ. Naa chɪan wɪa die naan

wa die di Ɔasi havuubike di, “Bia fu yaala n yi fu? N nan yi fu jadieke mana mana fu yaalala.”

²³ A kaa kaati pam ta a balɪ a yi bua wa “N huuya, jadieke mana mana fu yaalala, n nan yi fu halɪ fu yaala n puo n naari a nagɪ buɪyɪ a yi fu n nan yi.”

²⁴ Die wɪa die bua wa die di nyɪɲ a ga Ɔasi u nuɲ di, “N baari n yaala bia?”

U yiɲɲi a balɪ wa di, “Baari di yaala Jɔɔn dieke di sunana vuosi Nɲɪɲ nyaabu sikpeɲ.”

²⁵ Die wɪa die bua wa di chuɲɪ a ga naan wa jigiɲ lagɪ lagɪ a baari di, “N yaala fu gobi Jɔɔn dieke die di sunana vuosisi Nɲɪɲ nyaabu sikpeɲ a diisi kpali ma a yi mɪɲ lelele.”

²⁶ Naa die di yi naan wa suɲ die di paali a chuusu pam, ama die u kaan buagi a zeti dama u kaana kaati diekemba u chaamba nɲɲa wa wɪa.

²⁷ Die wɪa die u yi vuodiekemba die di gbarɪna wa wɔnyɪ nuɲ di u yaa Jɔɔn sikpeɲ a keɲ lagɪ lagɪ. Tuntuntu wa die di nyɪɲ a ga dansarka suɲ a gobi Jɔɔn sikpeɲ.

²⁸ A die a nagɪ ka a diisi kpali ma a yallɪka a keɲ a yi havuubike, havuubike die di nagɪ ka a yi u nuɲ.

²⁹ Die Jɔɔn kuanandusurɪba die di wɔnna, die ba ga a nagɪ Jɔɔn nyɪɲgbaɲka a ga guu.

Yisa die di yina dembisi tuse anɔ wa nyindiike dene

(Mat. 14.13-21; Luki 9.10-17; Jɔɔn 6.1-14)

³⁰ Yisa tuntuntuɪba baɲ anan bale die u tunna wa die di yiɲɲi a keɲ a balɪ wa wudiekemba mana ba yine anan ba dagɪna.

³¹ Vuosi pam die kienene ta yinɲe, die wɪa die Yisa aɲaɲ ɔ kvaɲanduɽɽɪba die wo saɲɲa aɲaɲ ba baɲ nan dii nyindiike. Die wɪa die Yisa die dɪ balɪ a yɪ ba dɪ, “Nɪnɪɲ nɪ vaa aɲ tɪ ga haagɪyeɲ dieke nɪ baɲ nan voosi.”

³² Die wɪa die ba gbaɲ gbaɲ die ba juu haarɪɲ a gara jigidieke vuon die dɪ wone.

³³ Ama daadan pam die dɪ ye be ba ganana, a mɪɲɲɪ ba. Die wɪa die ba chɪɲɪ aɲaɲ nagɪɽ a nyɪɲ tɪɲɪɽ mana mana, a wolin a ga a tɔɲɪ jigidieke Yisa aɲaɲ ɔ kvaɲanduɽɽɪba die dɪ ganana wa.

³⁴ Die Yisa die dɪ nyɪnna haarɪkɔ sɔɲ ta die a ye kpɪkpaaku ba wɪa dɪ yaa wa zɔɔɪɲ, dama die ba nɪasɪ wa yɪi diekemba dɪ wone yiyagɪɽ. Die wɪa die ɔ piili a daga ba wɪa pam.

³⁵ Die jɪɲmɪɲ die dɪ tɔɲɪna, die ɔ kvaɲanduɽɽɪba die dɪ ken ɔ jigɪɲ a balɪ yɪ wa dɪ, “Nɪmɪnnɪ wɔɲ a juu mɪɲ ta giena dɪaɲ dɪ yɪ jigidieke jadiikin dɪ worine ba baɲ daa a dii.

³⁶ Vaa vuosi ga tɪɲkpaɲɲɪɽ aɲaɲ kvaɲ diekemba dɪ gbɪɲe giena wa a yaalɪ jaɲ a dii ba gbaɲ.”

³⁷ Yisa die dɪ yɪɲɲɪ a balɪ ba dɪ, “Nɪnɪɲ nɪ gbaɲ gbaɲ nɪ yaalɪ jaɲ a yɪ ba aɲ ba dii.” Die ba pɪasɪ wa, yaala tɪ nagɪ sɪba dɔnɪa mana ligire a yaalɪ jaɲ a yɪ ba aɲ ba dii?

³⁸ Naa chɪaɲ wɪa die Yisa die dɪ pɪasɪ ba dɪ, “Paanɔsɪ aɲmɪa nɪ yallɪ? Nɪ ga a ga daansɪ a ye.”

Die ba gana a ga daansɪ ta yɪɲɲɪ a ken wo die ba balɪ a yɪ wa dɪ, “Paanɔsɪ anɔ aɲaɲ zaasɪtɪ ale.”

³⁹ Yisa die dɪ balɪ ʋ kvaŋandɪsɪrɪba dɪ ba yi vuosisi mana puo puo a lagɪsɪ a kala kala hɔɔyebiti me.

⁴⁰ Die wɪa die ba lagɪsɪ a kalɪ kalɪ, batan̄ banɪsɪ-nɪ nu batan̄ dɪan̄ kɔbɪga kɔbɪga.

⁴¹ Womi Yisa die dɪ nagɪ paanɪsɪ anɪ wa anan̄ zaasɪtɪ ale wo, a daansɪ ŋmɪŋsikpen̄ ta pagɪ Ŋmɪŋ. ʋ yi paanɪsɪsɪ a gbieri gbieri ta nagɪha a yi ʋ kvaŋandɪsɪrɪba dɪ ba tuohe a tɪa tɪa a yi vuosisi. Die ʋ bɪ nagɪ zaasɪtɪtɪ ale wo a gbieri gbieri a yi ba mana mana.

⁴² Ba mana mana die dɪ dii a chagɪ, ta tɪalɪ tɪalɪ.

⁴³ Die ʋ kvaŋandɪsɪrɪba die dɪ vaari vaari paanɪsɪ anan̄ zaasɪtɪ tɪalɪkaha a suuli kparɪsɪ ban̄ anan̄ ale.

⁴⁴ Dembin̄ diekemba die dɪ ŋɔbɪna paanɪsɪsɪ anan̄ zaasɪtɪtɪ die yiwo dembisi tuse tuse anɪ.

*Yisa die dɪ chɔnna nyaan̄ ma wɪa dene
(Mat. 14.22-33; Jɔɔn 6.15-21)*

⁴⁵ Yisa die dɪ yi ʋ kvaŋandɪsɪrɪba die dɪ juu haarɪkɪ lagɪ lagɪ a dɪ ʋ nɪŋŋa a gara mɔgɪkpɪrɪ gaari a ga Befisada, ta die ʋ wa a taanna vuosisi.

⁴⁶ Die ʋ taanna vuosisi a kpatɪ wa die ʋ jɔalɪ ga kunkogin̄ me dɪ ʋ jɔsɪ Ŋmɪŋ.

⁴⁷ Die jɪŋmɪŋ die dɪ tɔgɪna, haarɪkɪ die bie wo mɔgɪkpɪrɪ sɔŋ anan̄ sɔŋ ta Yisa dɪ a ye bie tɪŋgban̄ ma ʋ nyɪna.

⁴⁸ Die ʋ ye ta ʋ kvaŋandɪsɪrɪba die wa-hala anan̄ haarɪkɪ dɔmɪŋ, dama bɔlɔgɪsɪŋ die nɪgɪnana ba a gara kvan̄ kvan̄. Die wɪa die dɪ gana a tɔgɪ kparaasi kpan̄ sukɔleelin̄, Yisa die dɪ

chɔŋ nyaabu sikpeŋ a kien ba jigin. Die ɔ chɔŋ a tɔanna ba ma

⁴⁹ ama die ba ye wo ta ɔ chɔŋ nyaabu sikpeŋ. Die ba yene dɔ ɔ chɔŋ nyaabu sikpeku die ba keesi ta yi tama sɔba dɔ yiwo kogin.

⁵⁰ Dama die ba mana die dɔ yene wo ŋmaamɔŋ die yigine be.

Yisa die dɔ a balɔ a yɔ ba bunyɔ dɔ, “Nɔ yigi sikimin, wo manɔŋ nɔ da vaa ŋmaamɔŋ yigi nɔ.”

⁵¹ Womi die ɔ juu a gɔtɔ ba ma haarɔku ma, bulɔgɔsɔbɔ die dɔ nan sɔmm. Die dɔ paalɔ a yi ɔ kwanɔndɔsɔrɔba mamachi pam

⁵² dama die ba ka sɔba die ɔ nagɔ paanɔsɔsɔ a yɔ vuosisi ba dii wo chɔŋ. Ba sɔgɔtɔ ye ko bie wo lɔmɔŋ ma mɔŋ.

*Yisa die dɔ gbaanna yɔagɔtielin dene
(Mat. 14.34-36)*

⁵³ Die ba ga a ga a tɔgɔ mɔgɔkpɔrɔ gaari a ken jɔbalɔ Genezariti tɔŋban ma, a bɔbɔ haarɔku mi.

⁵⁴ Die ba nyɔnana haarɔku ma vuosisi die dɔ mɔŋŋ Yisa bunyɔ.

⁵⁵ Naa chɔŋ wɔa die ba chɔgɔ ga juu tɔŋbanɔka mana a chii yɔagɔtielin a diisi ba kalɔnasɔ sikpeŋ a ga jigidieke mana die ba wɔnna dɔ Yisa gaya wa.

⁵⁶ Jigidieke mana die ɔ gana tɔŋkpaŋŋɔsɔ yaa tɔŋkpɔuma vuosi ŋaŋ chii wo ba yɔagɔtielin a ga nyugiti ma ta jɔɔsa wa dɔ ɔ ko a vaa yɔagɔtielibe gbɔ ɔ nyɔnyeeke kwanɔŋ, vuodiekemba mana mana die dɔ gbɔna ka die ye wo alaafia.

7

Ba chɔɔŋkɔɔlɔŋ dagɪŋ wɪa dene

(Mat. 15.1-9)

¹ Tɔ, Farasisi aŋaŋ mɪra dɪdagɪrɪba batan die dɪ nyinna Jerusalemi a ken die dɪ taan gilin Yisa atan.

² Die ba daansɪ a ye ta ɔ kvaŋandɪsɪrɪba die nyindiike aŋaŋ nuudɪgɪnta. Dama die ba ka nɪtɪ ba nuusi sɪba Farasisi vuosi die dɪ bala dɪ vuosi nɪtɪma ba nuusi die wo.

³ (Dama Farasisi aŋaŋ Juu vuosi mana die ka die nyindiike yɔrɪ yɔrɪ sie ba wɔŋ nɪtɪ ba nuusi vɔnɔŋ sɪba die ba chɔɔŋkɔɔlɔŋ mɪra dɪ dagɪna die wo.)

⁴ Ba ken nyɪŋ nyugiti jige a ken, ba ka die sie ba nɪtɪ ba nuusi ta dɪsa ba chɔɔŋkɔɔlɔŋ wɪa, sɪba nyanyuule kpala daarɪŋ aŋaŋ gbiesi daarɪŋ aŋaŋ kalɪnasɪ sugirɪŋ wɪa.

⁵ Naa chɪaŋ wɪa die Farasisi aŋaŋ mɪra dɪdagɪrɪba die dɪ pɪasɪ Yisa dɪ bɪa yine fɔ kvaŋandɪsɪrɪba dɪ ka dɪsa sie diekemba tɪ chɔɔŋkɔɔlɔŋ die dɪ nagɪna a yɪ tɪ wa ta die nyinti aŋaŋ nuudɪgɪnta.

⁶ Yisa die dɪ yɪŋŋi a balɪ ba dɪ, “Ŋmɪŋ naazɔa Azaya die yaa wusie die ɔ bala nɔnɔŋ gɪgaantɪba gie wɪa sɪba ka maagɪna die wo dɪ:

‘Ŋmɪŋ baarɪ dɪ vuosi gie yɪa mɪŋ jɪlɪma aŋaŋ ba nɪa
ama ba sɔgɪtɪ dɪ bie saasaa aŋaŋ mɪŋ.

⁷ Dɪ yi wo yɔrɪ ba jɪama mɪŋ
dama ba daga vuota ba gban gban ba mɪra
sɪba a yiwo manɪŋ n mɪra.’ ”

⁸ Nɪ zeti wo Ŋmɪŋ mɪra ta dɪsa vuotan mɪra.

⁹ Yisa die dɪ bɪ a balɪ a gʊtɪ ba dɪ “Nɪ yaa wa yɪaŋ sɪbɪŋ a zeti Nɪmɪŋ mɪra ta bɪaɣɪ a daga nɪ gbaŋ gbaŋ nɪ yaala wudiekemba.

¹⁰ Mosisi die baarɪ dɪ, ‘Yɪma fʊ chʊa aŋaŋ fʊ naa jɪlɪma vuodieke nɪŋ mana dɪ keŋ a kaa kaatɪ a yɪ ʊ chɔɔŋ yaa ʊ nuŋ mʊ ba kʊʊ wa mɪŋ.’

¹¹ Ama nɪnɪŋ nɪ baarɪ dɪ ‘Vuonɪ dɪ keŋ a balɪ a yɪ ʊ chɔɔŋ yaa ʊ nuŋ dɪ jadieke mana dɪ yine n sʊtɪ maŋ tɪŋ nan naɣɪ a suŋŋɪ nɪ bɪrɪŋ wa Nɪmɪŋ jaan.’

¹² Die nɪŋ nɪnɪŋ Farasisi yɪa vuosi sienɪ dɪ ba da keŋ suŋŋɪ ba chʊalɪŋ yaa ba nɪlɪŋ nɪ dagɪkʊ ma.

¹³ Naa dɪ a keŋ a yɪ die nɪŋ nɪ chʊsa Nɪmɪŋ wɔbalɪkaha, nɪ dagɪnana vuosi die wo sɔŋ. Nɪ yie wɪa pam a nɪasa die.”

Jadieke dɪ benne vuotaŋ sɔŋ ma wɪa

(Mat. 15.10-20)

¹⁴ Womi Yisa die dɪ bɪ a wa daadamba bɪbra a keŋ ʊ jɪgɪŋ, ta balɪ a yɪ ba dɪ, “Nɪ mana mana chɪsɪma a wɔmma mɪŋ ta sɪmma n wɔbalɪkaha chɪasɪ.

¹⁵ Jadieke vuotaŋ dɪ dinene a yie ʊ sɔŋ ma ka bɪaɣɪ a yie wo dɪɣɪntɪ ama wudieke dɪ nyɪnnana ʊ nɔaŋ ma yine ʊ yaa dɪɣɪntɪ.

¹⁶ ((Naa chɪaŋ ma vuodieke mana dɪ yaa tɪbɪŋ a nan wɔŋ ʊ wɔmma.))”

¹⁷ Die ʊ vana daadamba ta kuli tɪgɪŋ ʊ kʊaŋandɪsɪrɪba die dɪ pɪasɪ wa nandagɪrɪ chɪaŋ.

¹⁸ Yisa die dɪ pɪasɪ ba dɪ, “Nɪ gbaŋ nɪ ka sɪba ka chɪaŋ? Nɪ ka sɪba sɪba dɪ jadieke dɪ junene vuotaŋ nɔaŋ ma ka bɪaɣɪ yie wo ʊ yalla dɪɣɪntɪ.

19 Dama a juu wo ɔ nyuuti ma a daaga nyɔngban̄ka a nyinna ama da ɔ sɔŋ ma.” (Yisa baliku die dagiya sɔba jadiikin̄ mana ka chɔarɔ.)

20 Die ɔ ye a ko bala a gɔta dɔ “Wudieke dɔ nyinnana vuotaŋ sɔŋ yine ɔ yaa dɔgɔntɔ.

21 Dama ɔ sɔŋ ma sɔŋanyilibiatɔ sɔba hɔɔŋ yaalɔŋ aŋaŋ dembisi yaalɔŋ, aŋaŋ gaarɔŋ aŋaŋ vuotaŋ kɔɔla,

22 aŋaŋ jome aŋaŋ kalinbaani aŋaŋ sugigolin̄ wuyiike aŋaŋ halɔ aŋaŋ gaanta aŋaŋ бага wori wuyiike.

23 Wɔɔbiatɔ gie mana mana nyinna vuotaŋ sɔŋ a yie wo ɔ birɔma vuodɔgɔntɔ.”

Hɔgɔ wɔnyɔ yada wɔa

24 Yisa die dɔ nyɔŋ mi a ga tɔŋ kaantɔ die dɔ bene Taya tɔŋgan̄ ma, die ɔ ga a juu tigin̄ kaantɔ sɔŋ ta die a ka yaala vuotaŋ ye wo, ama die ɔ ka biagɔ a lɔbɔrɔ ɔ gban̄.

25 Hɔgɔ wɔnyɔ die benne mi ta jumbiatɔ die dɔ yallɔ ɔ havɔɔbin̄, die ɔ wɔnna dɔ Yisa die bie mi die ɔ chɔgɔ a keŋ gbirigi Yisa nɔŋŋa.

26 Hɔgɔ wa die ka yi Juu vuotaŋ, die ba murɔ wa wa Fonisia, Siria tɔŋgan̄ ma ma. Die ɔ jɔɔsɔ Yisa dɔ ɔ yagɔ jumbiatɔtɔ ɔ bɔa wa ma ma.

27 Ama Yisa die yɔŋŋi a balɔ wa dɔ, “Vaa tɔ wolin̄ a yɔ ballɔbɔsɔ ba nyindiike, dɔ wo sien̄ aŋaŋ tɔ baan̄ nan nagɔ ballɔbɔsɔ nyindiike a yɔ gbaasɔ.”

28 Hɔgɔ wa die dɔ yɔŋŋi a baarɔ dɔ, “N Yɔmɔtien̄, ka yiwo wusie, ama gbaasɔsɔ die dɔ dɔana teebulisi chɔaŋ gban̄ naga ballɔbɔsɔ nyindiike chɔɔta die dɔ nannana.”

29 Naa chianj wia Yisa die di bali a yi hogu wa di, "Fu mihina bali baliku gie wia nan biagi a kuli, jumbiaku nyin fu bua wa ma mi." "

30 Die u yinji a kuli ta u bua wa dua gado sikpen jumbiatiti die di senj a nyin u ma.

Yisa die di gbaanna gaamu dene

31 Yisa die di wa a nyin Taya tungbanj ma a daagi Sadoni a chun a daagi tigi banki sugiti a ga Galili mugikpuri ma.

32 Vuosi batanj die di yaa daa wonyi die di kana a ka mihi bala wia a kenj Yisa jigij a jusi wa di u nagu u nuusi a diisi u ma.

33 Yisa die di yigi daa wa nuun me a yaa wa nyin lugu ta vaa daadamba. Yisa die di nagu u nuubisi a yi daa wa tiba ma, ta tiri nintobiti ta gbi daa wa jilin.

34 Womi Yisa die di daansi njmsikpen ta paali a voosi ta a bali a yi wa di, "*Effata!*" Ka chianj wone, "Yuori!"

35 Daa wa tibaba sunj die di yuori bonyi u womma wubalika ta biagi a bala wia vunun.

36 Womi Yisa die di yi ba mana mana nuanj di ba summa ba kenj a bali wuru mi a yi vunen. Ama sanja dieke mana die Yisa di a kenj a bali die, die di wana a faasi a yie ba bala wuru jigij mana.

37 Vuodiekemba mana die di wonna die di yi be mamachi pam pam. Die ba baari di, "U mihi a yi wuru mana vunun vunun. Hali u yi vuodiekemba mana di kana a ka biagi a womma wia di womma ta vuodieke di kana ka biagi bala wia di bala."

8

Yisa die di yine vuosi tuse anısa nyindiike dene

(Mat. 15.32-39)

¹ Die di ka yvasıya ta daadan pam bıbra die di ken a lagıı Yisa jigin. Jadiikin die wori anan ba baan dii, Yisa die di wa v kvanandısrıba a balı a yi ba di,

² “Zoolıy yigi mıy mıy pam anan vuosi gie dama manıy anan ba daraa ataa wonna, ba ka bı yaa jaan anan ba baan dii.

³ Man ken yi ba kuli ta ka dii jaan batan nan chaa sien me dama ba nyıy wa saasaa.”

⁴ U kvanandısrıba di pıası wa di, “Haagırı gie me, sie vuon di baa v ye jaan a yi daadamba gie mana an ba dii?”

⁵ U pıası ba di, “Paanvı anmıa nı yalı?”

Ba baarı di, “A bayvıyı.”

⁶ Yisa die di balı daadamba di ba svıy kala tıygan, ta nagı paanvı ayvıyı wa a bırı Nmıy, ta yi tia tia a nagı a yi v kvanandısrıba di ba nagı a yi daadamba, ba yi dene.

⁷ Die ba bı yaa zaasvı bıta ba jigin. Yisa di nagıha a bırı Nmıy ta nagı a yi v kvanandısrıba di ba bı tuo a tia tia a yi daadamba.

⁸ Vuon mana die diye mıy ta tıalı tıalı, vuosisi die yiwo sıba vuosi tuse tuse anısa.

⁹ U kvanandısrıba die di vaarına nyindiike tıalıkaha, die a suuli wo kparıı ayvıyı. Yisa die di wa taan vuosisi ba kuli,

¹⁰ ta die wa juu haarıy lagı lagı wınyıy anan v kvanandısrıba ba ga Dalimanuta tıygan ma.

*Farasisi mba die di yaala mamachi wia dene
(Mat. 16.1-4)*

¹¹ Farasisi batan die di ken v jigin, a piili niga ninhagruj. Die ba yaala ba yigi wo muij, die wia die ba baaru di v yi mamachi a dagi siba Nmuj tonna wa.

¹² Yisa di voosi pam ta piasi, di bia lele gie vuosi di piasa a yaala mamachi tuma? U baaru di wusie, n kaan yi mamachi wuij an vuosi gie ye.

¹³ Ta die v va ba ta yinji a juu haarku ba nagi ga a gara mugikpuri gaari kaani wa ma.

*Farasisi anan Herodi daboti wia
(Mat. 16.5-12)*

¹⁴ Die v kvanandusurba die daanya anan ba baan pogu nyindiike. Die ba pogu wa paan balumj nyuna haarku suj.

¹⁵ Yisa die di yi ba nuan a baaru, di ba simma Farasisi anan Herodi vuosi wia.

¹⁶ Die ba piili a bala a yia tamba, v balla naa dama ti wo paan wia.

¹⁷ Yisa die di muiji ba wubalkaha, ta piasi ba, di bia ni bala siba ni wo paan wia? Ni ye ka yeye, yaa ni ye ka siba, di bia ni wo sunanyile dene?

¹⁸ Ni yaa nine, ama ni ka yese. Ni yaa tiba, ama bia wia ni ka wuma? Ni ka tinsa

¹⁹ die n nagina paanv anu a puo puo a yi vuosi tuse anu wa nyintalikaha kparisi anmia die ni vaaru a suuli?

Ba baaru "Kparisi ban-ale."

²⁰ Ta die n nagɪna paanɔsi ayɔpɔyɪ a puo puo a yɪ vuosi tuse anɔsa wa nyintɪalɪkaha kparɪsɪ anɔmɪa die nɪ vaarɪ? Ba baarɪ kparɪsɪ ayɔpɔyɪ

²¹ ɔ pɪasɪ ba, ta nɪ ye ka sɪba?

Yisa die dɪ gbaanna yɪ wɔnyɪ Befisada ma dene

²² Die ba tɔgɪna Befisada ma vuosi batanɔ die yaa dembinɔ yɪ a keɔ jɔɔsɪ wa, ta baarɪ dɪ ɔ gbɪ wa.

²³ Die ɔ yigi yɪ wa nuunɔ me a yaa wa nyɪnɔ tɪka ma. Atɪrɪ nɪntɔbɪtɪ a yɪ yɪ wa nine me, ta nagɪ ɔ nuusi a diisi ɔ ma ta pɪasɪ wa dɪ, “Bɪagɪ ye jaanɔ mɪnɔ?”

²⁴ Daa wa dɪ daansɪ sikpenɔ ta baarɪ dɪ, “Wa, n ye vuosi ama ba nɪasɪ wa tɪsɪ dɪ dɪna dɪ chɔnɔ chɔnɔ.”

²⁵ Yisa dɪ bɪ nagɪ ɔ nuusi a diisi daa wa ninehe me, sanɔka mi nɪnɔ daa wa nine dɪ yuori, ɔ ye jaanɔ mana kasɪ.

²⁶ Yisa dɪ balɪ wa dɪ ɔ kulime ta yɪ wa nɔvanɔ dɪ, “Da keɔ yɪnɔi ga tɪka ma.”

Piita die dɪ balla wɔkpɪma yaa gamma Yisa ma dene

²⁷ Yisa ananɔ ɔ kɔvanɔandɪsɪrɪba die gara tɪnkpanɔnɪsɪ die dɪ gbigine Siisiria Filipi tɪnɔ ma. Sieku me ɔ pɪasɪ ba dɪ, “Nɪ balɪ mɪnɔ, mɪnɪa vuosi dɪ baarɪ n yɪ ye?”

²⁸ Ba baarɪ dɪ, “Batanɔ baarɪ yiwo Jɔɔn die dɪ kenne a keɔ a sɪ vuosi Nɔmɪnɔ nyaabu, batanɔ dɪanɔ dɪ baarɪ Elaja, ta batanɔ dɪanɔ dɪ baarɪ yiwo Nɔmɪnɔ tɔntɔntɔ wɔnyɪ.”

29 Yisa dɪ piastɪ ɔ kwanɔandɪsɪrɪba ta “Nɪnɪn nɪn mɪnta nɪ baarɪ n yiye?” Piita dɪ baarɪ dɪ, “Yiwo Gbɪgbatɪtaantɔ Masiaka.”

30 Mi, Yisa dɪ yɪ ba nɔan dɪ, “Nɪ da keɲ a balɪ vuonɪ n wɪa.”

*Yisa die dɪ balla yaa gamma ɔ kuɲ wɪa dene
(Mat. 16.13-20; Luki 9.18-21)*

31 Ta wa piili a daga ɔ kwanɔandɪsɪrɪba dɪ, “Sie manɪn vuota Bɔadembike dii wahala pam, ta nyɪnkɔra anan Nɪmɪn kɪkaabɪrɪba anan Nɪmɪn tigiri me mɪra dɪdagɪrɪba keɲ zeti mɪn, a bɪ kɔsɪ mɪn ama daraa ataa daraan n nan hagɪ kuɲ me.”

32 Die ɔ paalɪ balɪ ba mɪn, die ɔ ka lɔbɪrɪ ba. Die Piita die dɪ yaa wa ga lɔgɪn a ga galɪn wa.

33 Ama Yisa dɪ yɪnɲi a daansa ɔ kwanɔandɪsɪrɪba ta kpaan Piita a baarɪ dɪ, “Fɔnɪn Sitaani wa gie hagɪ giena. Fɔ sɔɲanyile yiwo vuota sɔɲanyile daa Nɪmɪn sɔɲanyile.”

34 Yisa die dɪ wa wa daadamba anan ɔ kwanɔandɪsɪrɪba a balɪ ba dɪ, “Vuodieke mana dɪ keɲ a yaala ɔ dɪa n kwan sie ɔ daan ɔ gban gban ɔ wɪa ta nagɪ ɔ kuɲ dagarɪkɪn a dɪa mɪn.

35 Vuodieke nɪn mana dɪ yaalala ɔ gbatɪ ɔ gban gban ɔ miivoli nan waarɪ ka, ama vuodieke dɪ a keɲ waarɪ ɔ miivoli n wɪa anan Nɪmɪn wɔvɪna wɪa nan ye ke.

36 Bɪa vuonɪ dɪ baa ɔ ye, ɔ keɲ a ye dɔnta mana mana nyinti ta waarɪ ɔ miivoli? Wusie

37 Jaan wori vuotanɪ dɪ nan bɪagɪ a nagɪ a gbatɪ ɔ miivoli.

38 Lele gie vuosi yi wo bɪan ta ka dɪa Nɪmɪn. Vuodieke dɪ a keɲ chɪga viivi a ka balɪ manɪn

añan n dagıku gie vuosi gie jigın, die nuñ manıñ vuota Bvadembin nan daañ chıgı dı tien gban viivi mañ ken ken añan n Chva Nmuñ haguñ añan v kası malakasisi dı n yaa wa a ga gvtı n vuosi me.”

9

¹ Yisa dı bı balı ba dı, “N bala nı, batan bie giena ba kaan kpi ntaala ba ken a ye Nmuñ naarı kenin añan ka haguñ.”

*Yisa nyıngbanıñ tarıgıñ wıa
(Mat. 17.1-13; Luki 9.28-36)*

² Daraa ayvaba kvan chaan Yisa dı wa Piita añan Jemisi añan Joon, a dı ba nuñña a yaa ba a jbalı tanpenkpıñ sikpen, jigidieke vuon die dı wone mi. Die ba daansınana ba ken a ye ta Yisa tarıgıya muñ,

³ v nyınsuuke die dı yıantı ta nyıgısa, a paalı yıantı tıan vuota dı baan nan bıagı a sugiri jaan ka yıantı die dıña ma.

⁴ Mi v kvanandısırıba Piita añan Joon añan Jemisi dı ye Elaja añan Mosisi vuodiekemba die dı kpine kuruñ ma wa añan Yisa dı balala wıa.

⁵ Die wıa, Piita die dı balı Yisa dı, “Dıdagırv, dı vına tı benne giena. Tı nan kpıi viisi ataa, fıv kaanı, Mosisi kaanı, Elaja dıan kaanı.”

⁶ Nmaamuñ die faasına a yigi v kvanandısırıba wıa, Piita die dı zı v baan balı die.

⁷ Womi nuñmara dı ken svuñ ligi be, ta lolıñ dı nyuñ nuñmaraha ma ma a bala dı, “N Bvadembin dieke n chone wonna, nı wımma a yıma wa.”

8 Die ba yinŋi a daansɩ lɔga lagɩ lagɩ ta ba ka ye vuonɩ sie banɩŋ anɩŋ Yisa nyɩna ma.

9 Die ba kenne a sɔɔna tanɩ ma wa, Yisa dɩ yɩ ba nɔanɩ dɩ, “Da nɩ kenɩ a balɩ vuonɩ nɩ yene die, sie manɩŋ vuota Bɔadembɩnɩ dɩ kenɩ a hagɩ kun me.”

10 Die ba saagɩ a yɩ wa ama ta wa piili a bala tamba wɩrɩ wɩa, ta baarɩ dɩ, “U balala kumbu hagɩŋ ma wa, ka chɩanɩ?”

11 Lele mi ba pɩasɩ Yisa dɩ, “Bɩa yine Nɩmɩŋ mɩra dɩdagɩrɩba dɩ baarɩ sie Elaja wolɩŋ kenɩ ta ka kɔanɩ chaanɩ Masia wa dɩanɩ kenɩ?”

12 Yisa dɩ baarɩ dɩ, “Wusie Elaja baa ɔ wolɩŋ kenɩ mɩŋ a kenɩ wɔnsɩ wɩŋ mana a zienɩ, ta bɩa Nɩmɩŋ wɩa dɩ wa daga sɩba vuota Bɔadembɩnɩ nan faasɩ gbalɩgɩ ta ba bɩ zeti wo?”

13 Nɩ vaa n balɩ nɩ, Elaja wɔŋ kenɩ mɩŋ vuosi dɩ yɩ wo ba dɔŋŋɔ sɩba Nɩmɩŋ wɔbalɩka die dɩ dagɩna ɔ wɩa die wo.”

Yisa die dɩ vɔarɩna jimbiɩŋ bɔa wɔnyɩ ma dene

(Mat. 17.14-21; Luki 9.37-43a)

14 Die banɩŋ ba ga haarɩ ɔ kɔanɩndɩsɩrɩŋ tɩalɩkaha ta daadanɩ gilɩŋ be, Nɩmɩŋ mɩra dɩdagɩrɩba batanɩ dɩ nɩga nɩnhagɩrɩŋ anɩŋ ba.

15 Die vuosisi dɩ yene Yisa dɩ faasɩ a yɩ be wubonkenɩ ba chɩgɩ ga ɔ jigɩŋ a waasɩ wa.

16 Yisa dɩ pɩasa ɔ kɔanɩndɩsɩrɩba dɩ bɩa wɩŋ wɩa nɩ ŋanɩ ba dɩ nɩga nɩnhagɩrɩŋ?

17 Daadamba sɩŋ daa wɔnyɩ dɩ baarɩ dɩ, “Dɩdagɩrɩ, n yaa wa n Bɔadembɩnɩ a kenɩ fɔ jigɩŋ, dama jimbiɩtɩ die yalla wa ta ɔ ka bɩagɩ a bala wɩa.

18 Jumbiatu gie di kenj a hagı a njaan nagı wa taan muj, ta funfugıtı di bie u nvañ ma, u nyına njaan chia wa tanj ta u nyungbanıñ mana di hagırı. Die manj balı fu kvañandusırıba di ba gbaan wa die ba bılı waarı.”

19 Yisa di balı u kvañandusırıba di, “Nı wo yada, lalıa nı bı yaala manj njañ nı bemme a yuası, nı yaa bua wa a kenj n jiginj.”

20 Ba yaa bua wa a kenj u jiginj. Die jumbiakı di yene Yisa, ka yi bua wa di chaa, die wıa a yi u nan tıngbanj a bilime mi, ta funfugıtı di nyınna u nvañ ma.

21 Yisa di pıası bua wa choonj wa di, “Bına anmıa wonna a yalla wa?”

U choonj wa di baarı “Die u yine buabinj mana.

22 Daan mana jumbiakı njaan yaala ka kuu wa muj, ka njaan vıgı wo muj a taanna bolıñ me anjan nyaan ma. Chıgı tı zooluñ ta fu sunji tı, fu nan bıagı sunji!”

23 Yisa di balı daa wa di, “Bıa fu bala fu nan bıagı sunji! Wıñj worı a nyanña vuodieke di yalla yada.”

24 Bua wa choonj wa di keesi bunyı, ta baarı di, “N yaa yada muj ama n yadaka ka dala, sunji muj an bu dalıma.”

25 Yisa die ye ta daadamba gbigiye u yı lolıñ di, “N baarı, jumbiakı dieke di yine bua wa di ka womma wa ta bala wıaha, nyıñ u ma ta da bı yıñji a juu u ma.”

26 Jumbiakı di keesi ta nagı bua wa a nıgı tıngbanj pemm ta die faası a datı wa ta nyıñ u ma, bua wa di nıası kuñ, vuonj mana die di baarı di u kpiye muj.

27 Ama Yisa die dɪ yigi ɔ nuun me a sunɲi wo ɔ haɣi zie.

28 Die Yisa dɪ yinɲine a juu juon me ɔ kwanandɔsiriba dɪ piasi wa dɪ, “Bia die yine ti ka biagɪ a yaɣi jumbiakɔ?”

29 Die ɔ balɪ ba dɪ, “Nɲinɲ jɔsɔɲ nyuna nan biagɪ a yaɣi jumbiatɪ dɪ niasɪna naa, jaan bi wori.”

Yisa die dɪ bi balɪ ɔ kuɲ wɪa dene

(Mat. 17.22, 23; Luki 9.43b-45)

30 Die ba nyun mi a ga Galili me, Yisa die ka yaala vuon summa ba benne jigidieke,

31 dama die ɔ daga ɔ kwanandɔsiriba mɲ. Die ɔ balɪ ba dɪ, “Ba nan nagɪ manɲ Vuota Bɔadembɲ wa a yɪ vuosi nuusi me an ba kɔɔ mɲ, ama ka daraa ataa kwan chaan n nan haɣi kumbu me.”

32 Die ba ka sɪba ɔ dagɪkɔ chɪan ama nmaamɲ die yalla ba anan ba baan nan piasi wa.

Mɪnɪa yine vuokpɪn?

(Mat. 18.1-5; Luki 9.46-48)

33 Ba keɲ Kapenɔmi a juu juon a kpatɪ, ɔ piasi ɔ kwanandɔsiriba dɪ, “Bia wɪn nɪ tin yaa nɪga nɪnhagɪrɪbɔ sieku me wo?”

34 Die ba ka yaala ba balɪ wa dama die ba nɪga nɪnhagɪrɪn dɪ ba jabɪa yine jakɔɲ.

35 Yisa die dɪ sɔɲ kalɪ ta wa ɔ kwanandɔsiriba ban anan bale wo, a balɪ ba, vuodieke mana dɪ yaala ɔ yɪ jakɔɲ sie ɔ wɪarɪ kwan ta nagɪ ɔ gban a yɪ vuon mana yɔɔmɔ.

36 Die ɔ wa bɔabin a nagɪ wa zien ba nɲnɲa a nagɪ ɔ nuusi a diisi ɔ ma ta balɪ ba.

37 “Vuodieke nuḡ mana dı a kenḡ saagı a tuo buabike gie chanchaanḡ n saanḡ ma tuose muḡ, vuodieke nuḡ mana dıanḡ dı tuosine muḡ, tuo wo vuodieke dı tunna muḡ wa muḡ.”

*Vuodieke dı kana ka waga tı, gvı wa tı ma
(Luki 9.49, 50)*

38 Joon die dı balı a yı Yisa dı, “Dıdagıru, die tı ye wo vuonḡ dı yagınana jumıatı vuonḡ me fı saanḡ ma, die tı balı wa dı v vaa dama die v ka yi tı wonyı.”

39 Yisa dı balı ba, “Daa nı yi v vaa dama, vuonḡ dı bıagı a yie mamachi wıa n saanḡ ma ka kvanḡ chaanḡ v kaanḡ bıagı a balı wııḡ a chıvsa n saanḡ.

40 Dama vuodieke mana dı kana ka waga tı gvı wa tı ma.

41 Wusie manḡ bala nı naa, vuodieke nuḡ mana dı kenne yı nı nyaanḡ nı nyuu dama nı dı wa v kvanḡ nan daansı ye ka nyıarı.”

*Magııḡ wıa
(Mat. 18.6-9; Luki 17.1, 2)*

42 Yisa dı baarı, “Vuonḡ dı a kenḡ yi ballıbıı gie wonyı dı tuone muḡ a dıı wo dı yi wıvıanḡ, dı tıḡ nan dı kpıa ba nagına nuḡ a bıbı a yeegi v nyie ta nagı wa a taanḡ nyaakrıvı ma.

43 Dıı yi fı nuunḡ yinene fı yie wıvıatı fı gobike taanḡ, dama dı kpıa fı baanḡ nan juu arızanna ananḡ nuubalımuḡ, ananḡ fı baanḡ juu boli dieke me dı wone kpatıḡ ananḡ nuusi ale.

44 ((Jıgidieke zıḡzıa dı benne ba sıḡ a die ta ka kpıe, ta bolıbu dıanḡ ka kpıse.))

45 Dıı yi fı nanḡ yinene fı yie wıvıatı fı gobike taanḡ dama dı kpıa fı baanḡ juu arızanna ananḡ

nan gobin a tian fu baan di yallu nagisi ale ta juu bolin me.

⁴⁶ ((Jigidieke zinzaba di benne ba sun a die ta ka kpie, ta bolibu dian ka kpise.))

⁴⁷ Di bi yiwo fu nin dian yine fu yie wobiatu vuarika taan, dama, di kpia fu baan nan juu arizanna anan nimbalmun a tian fu baan nan juu bolin me anan nine ale.

⁴⁸ Jigidieke zinzaba di benne ba sun a die ta ka kpie, ta bolibu dian ka kpise.

⁴⁹ “Nmun nan daansi nagu bolin a wonsu vuon mana siba ba naana naga yasi a wonsa kaabin non die wo.

⁵⁰ “Yasi nansi mun, ama ka nansibu di ken nyun, lala ka bi baa ka ye ka nansibu bibra?

“Nu bemme anan tan siba yasi nansibu an nu bemme anan sugifalin anan tamba.”

10

Hogv zetin wa

(Mat. 19.1-12; Luki 16.18)

¹ Yisa die di nyun mi a garisi Joodani muguru a ga Judia tngban ma; daadan pam die di bi a ken gilin wo, u dagu ba siba u naana won daga die wo.

² Farasisi die di ken mi a yaala ba magisi wa, a piasi wa di, dagu ti, di yaa sien mun ti mura sun dembin zeti u hogv mun?

³ Yisa gban di piasi ba di, “Lala Mosisi die di balu nu?”

⁴ Die ba baaru di, “Mosisi die baaru dembin di ken yaala u zeti u hogv u naan maagu wa gbanun

a yi wa a dagi siba v zeti wo mi, ta vaa wa an v ga.”

⁵ Yisa di bal ba di, “Ni wia die tua mi wia Mosisi die di yi ni nvari mi.

⁶ Ama duna piilin, Nmi die naan wa ‘demin anan hogu.’

⁷ Naa chian ma demin anan hogu nan vaa ba chuan anan ba nuun ta faari tan an ba bale wo gie nan lagin

⁸ yi vuobalun, da vuosi bale bbra.

⁹ Die wia Nmi di ken nag jadieke a lagin, vuota ka mv v puoke.”

¹⁰ Die ba yinine kuli tigin v kuanandusiba di piast wa wuri wia.

¹¹ U bal ba di “Demin dieke di zeti v hogu ta bi faari hogu gaan juu wo hogu dieke v zetine wo taal ma.

¹² Hogu dieke dian di zeti v churu ta bi yall demin gaan v gban; juu v churukuru taal ma.”

Ballibi anan Yisa wia

(Mat. 19.13-15; Luki 18.15-17)

¹³ Vuosi batan die di yaa ball a ken di Yisa gbu ba, v kuanandusiba di yaga ba.

¹⁴ Die Yisa di miina, v ju sunyuru ta bal ba di, “Ni vaa ballibi kiere n jigin, daa ni yagma ba dama Nmi naari yiwo ba die wo suti.

¹⁵ Vuodieke mana di a ken ka tuo Nmi naari siba buabin die di tuone nyinti die nin v kaan juu mi.”

¹⁶ Die v wa nag ba v nuusi me ta nag v nuusi a diisi diisi ba ma ta yi alibarika a yi ba.

*Nyintitien wonyi wia
(Mat. 19.16-30; Luki 18.18-30)*

17 Die Yisa die di dene hagu di u dia, daa wonyi di chigi a ken gbirigi u nuna ta piasi wa di, "Dudaguru vunun, lala man nan yi a ye miivoli dieke di wone kpatun?"

18 Yisa di piasi wa di, "Bia fu wasa mun vuovunun? Vuovunun wori ntaala Nmun nyuna ma."

19 Funun siba Nmun miraha mun. 'Da ken kuvuon, da ken yaali vuon hogu, da ken gaari, da ken yi nmunchibusu daanstien, da ken nyuru vuon, yima fu chua anan fu naa julma.' "

20 Daa wa di balu Yisa di, "Dudaguru n yine buabin mana a yaa ga muna n du sieti gie mana mun."

21 Yisa di daansi wa anan choti, ta balu wa, wabalunun tiala fu, "Kulime a daa jadieke mana fu yalla a nagi ligirehe a yi zoolntielin, ta nan yi nyintitien arizanna ma, ta fu ken a dia mun."

22 Daa wa die di wonna naa u sun di paali chusu, u nine chaatu di tarigi dama die u faasu yiwo ligiretien, die u kuli tigin anan sugichusu.

23 Yisa di yinji a daansi u kuanandusuriba ta baaru di, "Di tua pam anan ligiretien di baan nan juu Nmun naaru ma."

24 Die di yi u kuanandusuriba mamachi u baluku ma, ta Yisa di bu balu bura di, "N balli, Nmun naaru juule wia tua mun."

25 Nyoguru di baan yi die a gari nyun gariyun vorun ma wa ka tua a tugi ligiretien di baan nan yi die a juu Nmun naaru ma."

26 Die ɔ kwanɔndɔsɔrɔba dɔ wɔnna naa, dɔ bɔ faasi yi be mamachi, ba wa pɔasa taŋ dɔ, “Die nɔn mɔna bala ɔ ye gbatɔtaanɔ?”

27 Yisa dɔ daansɔ ba ta baarɔ dɔ, “Vuotaŋ kaan bɔagɔ a yi die ama Nɔmɔn nan bɔagɔ a yi dama Nɔmɔn jigɔn wɔn wori a tva.”

28 Piita dɔ pɔasi dɔ, “Ta tɔnɔn nɔn, tɔ nagɔna jaan mana a taan ta dɔ fɔ wa?”

29 Yisa dɔ balɔ ba dɔ, “Vaa n balɔ nɔ, vuodieke mana dɔ vana ɔ tigin, yaa ɔ nɔmballɔ yaa ɔ nɔn yaa ɔ chɔɔn yaa ɔ ballɔ yaa ɔ kvatɔ n wɔa aŋaŋ Nɔmɔn wɔwɔnaha wɔa

30 nan daansɔ ye nyinti saŋka gie a tɔaŋ ɔ nagɔna nyindiekemba a taan wa. U nan ye tige, aŋaŋ nɔmballɔ aŋaŋ nɔlɔn aŋaŋ ballɔ aŋaŋ kvatɔ kɔbɔga kɔbɔga tɔŋgbanƙa gie me ta tuo mugisin a gvɔtɔ ta saŋa dieke dɔ kienene wo ɔ nan ye miivoli dieke dɔ wone kpatɔn.

31 Ama vuodiekemba dɔ benne nɔŋa lele nan wɔarɔ kwan ta vuodiekemba dɔ benne kwan lele nan tɔaŋ nɔŋa.”

*Yisa dɔ bɔ balɔ ɔ kumbu wɔa bɔtaa ma
(Mat. 20.17-19; Luki 18.31-34)*

32 Die ba wa bie wo sien me a gara Jerusalemi, Yisa die dɔna nɔŋa, die dɔ yi ɔ kwanɔndɔsɔrɔba mamachi ta nmaamɔn dɔ yallɔ vuodiekemba die dɔ dɔna ba kvaka. Yisa die dɔ bɔ wa ɔ kwanɔndɔsɔrɔba ban aŋaŋ bale wo a ga lɔgɔn a balɔ ba wudiekemba die dɔ bala a yi wo.

33 U balɔ ba dɔ, “Nɔ daansɔma, tɔ gara Jerusalemi, jigidieke ba baan nagɔ manɔn vuota Bɔadembɔn a ga yɔ Nɔmɔn kɔkaabɔtɔba nyɔnkɔra aŋaŋ Nɔmɔn mɔraha dɔdagɔrɔn nuusi me aŋ ba dii

muj sarıya ta baarı dı n chıbsıya dı ba kuv muj, ta nagı muj a yı vuodiekemba dı kana ka yı Juu vuosi

³⁴ dı ba vıarı muj fala, a tırı nıntıbtı a yı muj, a nıgı muj anan kpaasın ta kuv muj ama daraa ataa daraan n nan hagı kumbu me.”

Jemisi anan Joon die dı jıbsı Yisa dı v yı be vuokpıma dene

(Mat. 20.17-19; Luki 18.31-34)

³⁵ Womi Jemisi anan Joon, Zebedi ballı dı ken Yisa jıgı a baarı, “Dıdagırb, wıı benne tı yaala fı yı a yı tı.”

³⁶ Yisa dı pıası ba dı, “Bıa nı yaala n yı a yı nı?”

³⁷ Ba baarı dı, “Tı yaala sanıa dieke fı ken baa fı dı fı naarı anan hagırın tı nan fı gıtı kala, wınyı kala fı nuugalı wınyı fı nuudiıgıı.”

³⁸ Yisa dı balı ba, “Nı zı nı jıbsınana jadieke wo chıan, nı nan bıagı a chıı chıı diekemba n balla n chıı wo? Nı nan bıagı a gbalıgı gbalıgı diekemba n baan nan gbalıgı wa?”

³⁹ Ba baarı “Wa, tı nan bıagı.” Yisa dı balı ba dı, “Wusie nı nan chıı n chııtıı, ta bı gbalıgı gbalıgı diekemba n balla n gbalıgı wa,

⁴⁰ ama n wo sien dı n dagı sıba gen wo baan nan kalı n nuudiıgıı, ta gen wo kala n nuugalı. Nımun bala v nagı jıgehe gie a yı vuodiekemba wıa v wınsına wa.”

⁴¹ Die v kvanandısrıba banın, ban wa die dı wıonna naa die ba ju sunyırın a yı Jemisi anan Joon.

⁴² Die wıa die Yisa dı wa ba mana a lagıı taı ta balı ba nı sıba baarı vuodiekemba dı

daansınana vuosi tıngbanjka gie njaan dagı wa ba gban ta nyınkura dıan njaan pɔgılı wa ba vuosi anjan nıngmina,

⁴³ ama nınuŋ nuŋ, nu sunsuŋ vuodieke dı yaalala nyınkuruŋı, sie ɔ nagi ɔ gban a bırıŋ yɔmu banıŋ ba mana sunsuŋ.

⁴⁴ Vuodieke dıan dı bı yaala ɔ bemme nınga sie ɔ nagi ɔ gban a bırıŋ vuon mana yɔmu,

⁴⁵ dama Nımuŋ Bɔadembıŋ gban ka kenye dı vuosi yi ɔ yɔŋısu, ama wɔnuŋ ɔ balla ɔ yi vuon mana yɔmu, a kpi a gbatı vuosi pam a taan.

*Yisa die dı yuorine daa yu wɔnyı nine dene
(Mat. 20.29-34; Luki 18.35-43)*

⁴⁶ Die ba kenne a ken tugi tıŋ kaanı ba wasınana Jariko, Yisa anjan ɔ kvanandısuŋıba dı wa nyına tıka ma daadan pam die dıdı ba kvan. Daa yu wɔnyı ba wasınana Batimiisi, Timiisi bɔa dı kalı sieku me a juusa.

⁴⁷ Die ɔ wɔnna dı Yisa vuodieke dı nyınna Nazerıti die benne mı wo, ɔ piılı a keesi “Yisa, Davıdi haagıŋ chıgı mıŋ zɔɔlıŋ!”

⁴⁸ Die daadamba pam dı natı wa ta baarı dı ɔ tarı watı, yu wa dı wa faası a keesi “Yisa, Davıdi haagıŋ chıgı mıŋ zɔɔlıŋ.”

⁴⁹ Yisa dı zie ta baarı dı, “Nı wa wa.”

Die wıa die ba wa yu wa a balı wa dı, “Hagı zie, ɔ wasa fı.”

⁵⁰ Ʋ nagi ɔ nyinyeeke a vıgı taan, ta chıgı ga Yisa jıgıŋ.

⁵¹ Yisa dı pıası wa dı, “Bıa fı yaala n yi a yu fı?”

Yı wa dı baarı “Dıdagırv, n yaala n bı yınđı yesime mıđ.”

⁵² Yisa dı balı wa dı, “Gamma, fı yada gbaanna fı.”

Lele womi ta v ninehe dı yuori v wa dı Yisa kvađ sieku me.

11

*Yisa die dı june Jerusalemi ta ba bıra wa dene
(Mat. 21.1-11; Luki 19.28-40; Joon 12.12-19)*

¹ Die ba gana a ga tıga Jerusalemi ba keđ Betifji anañ Betani tıgıı, tıgıı gie die bie wo kunkogıđ dieke ba wasınana Olivi Tııııı lıgıđ, Yisa dı tıđ v kvađandııııııba bale ta

² balı ba dı, “Nı gamma tıđkpađđı dieke dı benne nı nıđka, nı die keđ a juu tıka ma nı nan ye bonpıđ dı bıbına zie vuon dı ye ka jıalı ka, nı forisike a yaa keđ giena.

³ Vuon dı a keđ keđ pıası nı, dı bıa nı yi dene, nı balı wa dı, tı Yımıtıeđ yaalala ka, ama v nan yıđđı a yaa ka a keđ lele.”

⁴ Die ba ga a ye bonpıđka dı ka zie sieku me a bıbı juon kaanı sanvađ ma. Die ba forisinene ke

⁵ vuosi batañ die zie mı, a pıası ba dı, “Bıa nı yie, nı forise bonpıđka mıđ?”

⁶ Ba balı ba Yisa die dı bala die wo gbađ gbađ, die wıa vuosisı die dı vaa ba yaa a ga.

⁷ Die ba yaa bonpıđka a keđ Yisa jıgıđ a nagı ba garıı a dıııı ka sikpeđ Yisa die dı wa jıalı kalı ka sikpeđ.

⁸ Vuosi pam die dı nagı ba gaatı a jaatı sieku me batan dıan dı nagı vaatı ba chıana nyın Haagın ma a jaata sieku me.

⁹ Vuodiekemba die dı benne v nınna anan v kvan, die dı wa a piili keesın,

“Tı Yomutien, hozaana* gbatı tı a taan lele. Nının yi alibarika a yi vuodieke dı kienene wının Nının saan ma.

¹⁰ Nının bı yi alibarika a yi tı chıınkısın Davidi naarı dieke dı kienene wo ma. Hozaana! Nının, vuodieke dı benne nınınsikpen, gbatı tı taan leleke gie.”

¹¹ Yisa die dı ga tıgı Jerusalemi, a ga Nının jıamın juoku sın, a daansı jaan mana ka sın. Ama saınna dieke nının dı yaala ka nan die v nan v kvanandısırıba, ban anan bale wo die dı nyın ga Betani.

*Yisa die dı kaana a yi kınkamın tını dene
(Mat. 21.18, 19)*

¹² Tın die dı vınna ba nyın Betani a kien, kın die dı yallı Yisa,

¹³ die v ye kınkamın tını dı gana ga zie nan vaatı, die v ga v daansı ye sıba ka yaa nyınnyınka mın. Die v tıgına mi die v ye wo vaatı nyına ka sikpen, dama ka saınna die ye ka tıgıya anan ka baan nan nyın.

¹⁴ Yisa dı balı a yi tıka dı, “Vuon kaan bı ye nyınnyınka fı ma a dii bıbra.” Die v kvanandısırıba dı wın v bala wa.

* **11:9** 11.9 Hozaana chın yiwo “Gbatı tı taan”.

Yisa die dɔ gana a ga wɔnsɔ Nɔmɔn jɔamɔn juokpenkpɔkɔ sɔn dene

(Mat. 21.12-17; Luki 19.45-48; Jɔɔn 2.13-22)

¹⁵ Die ba gana ga tɔgɔ Jerusalemi, Yisa dɔ ga juu Nɔmɔn jɔamɔn juokpenkpɔkɔ ma, a piili a yaga vuodiekemba die dɔ yalla nyinti a daa aɲaɲ vuodiekemba die dɔ daanana nyintiti ta kpaɲɲi vuodiekemba dɔ yalla ligire a tariga aɲaɲ vuodiekemba die dɔ yalla ɲmarɔsɔ a daa teebulisi a bubu bubu.

¹⁶ Ta ka saagɔya dɔ vuonɲ chii jaan a daagɔ Nɔmɔn jɔamɔn juokpenkpɔkɔ gbaaku sɔn.

¹⁷ Die ɔ wa dagɔ vuosisi ta baari, “Nɔmɔn wɔa baari, Nɔmɔn tigin baa ka yiwo Nɔmɔn jɔsɔsɔn jigin a yɔ vuonɲ mana, ta nɔ nagɔ ka a bɔrɔn gaarɔn tigin?”

¹⁸ Die Nɔmɔn kɔkaabitɔba nyɔnkɔra aɲaɲ Nɔmɔn mɔraha dɔdagɔrɔba die dɔ wɔnna naa wa, die ba piili a yaala sieti dɔ ba kɔsɔ Yisa. Die ba chɔga wa mɔn, dama die ɔ dagɔkɔ die yi daadamba mana mamachi mɔn.

¹⁹ Die jɔmɔn dɔ tɔgɔna Yisa aɲaɲ ɔ kɔaɲandɔsɔrɔba die dɔ nyɔn mi.

Kɔnkamɔn tɔka die dɔ kɔna dene

(Mat. 21.20-22)

²⁰ Tuɲ die dɔ vɔnna sukɔleelin, ba chɔnɲ sieku me die ba ye tɔ dieke Yisa die dɔ kana a yɔ wa, die ka mana dɔ kpi.

²¹ Piita die dɔ tɔnsɔ wudieke die dɔ yine wo ta balɔ a yɔ Yisa dɔ, “Dɔdagɔrɔ, daansɔ, tɔka die fɔ kana a yi wa kpiye!”

²² Yisa dɔ balɔ ba dɔ, “Nɔ yi Nɔmɔn yada. Nɔ ken a yi Nɔmɔn yada,

²³ nan biagi a balɔ a yɔ kunkogiri gie, vɔvɔ a ga nan nyaakpɔvɔvɔ ma, fɔ gban gban fɔ ken a balɔ die ta ka chɔlɔya fɔ sɔn ma, yi yada sɔba fɔ bala die wo nan yi, an ka yi a yɔ fɔ.

²⁴ Vaa n balɔ nɔ, naa chɔan ma nɔ ken a jɔvɔsa Nɔmɔn a yaala jaan nɔ tuo a dii sɔba ye ke mɔn, an ka yi nɔ jaan.

²⁵ Ta nɔ ken a zie jɔvɔsa Nɔmɔn ta vuodieke mana dɔ yine nɔ bian, nɔ vaa vɔ taalɔ a chaa wa an nɔ Chɔɔn Nabidie Nɔmɔn dɔ benne arɔzanna ma dɔan nan nagɔ nɔ taalɔ a chaa nɔ.

²⁶ ((Ama nɔ ken a ka nagɔ nɔ chanchaalɔn wɔbiatɔ a chaa ba, nɔ chɔɔn dieke dɔan dɔ benne arɔzanna ma kaan nagɔ nɔ wɔbiatɔ a chaa nɔ.))”

Vuosi batan die dɔ pɔasɔna Yisa yaa gamma v yiko wɔa dene

(Mat. 21.23-27; Luki 20.1-8)

²⁷ Die ba bɔna a yinɔi ken tɔgɔ Jerusalemi Yisa die dɔ juu Nɔmɔn jɔamɔn juokpenkpɔn ma a dɔ chɔn, Nɔmɔn kɔkaabitɔba nyɔnkɔra anan Nɔmɔn mɔraha dɔdagɔrɔba anan tɔngban ka nyɔnkɔra batan dɔ ken v jigin,

²⁸ a pɔasɔ wa dɔ, “Bɔa yiko fɔ yaa yie nyinti gie? Mɔna yɔna fɔ kanɔn yiko ke mi?”

²⁹ Yisa dɔ balɔ ba dɔ, “Nɔ vaa n pɔasɔ nɔ wɔbalɔmɔn amɔ nɔ ken biagi a mɔnɔ balɔ mɔn ka chɔan, n nan balɔ nɔ vuodieke yiko n yalla a tɔma nyinti gie wo.

³⁰ Nı balı mıŋ Joon die ye wo yiko sia a yaa sia vuosisi Nmuŋ nyaabu, sia yiko ke mi die dı nyuŋ, Nmuŋ jigin yaa vuotaŋ jigin?”

³¹ Die ba yiŋŋi a piasa taŋ dı, “Tı baa fı balı wa lala? Tı keŋ baarı bu nyuŋ wa Nmuŋ jigin, u nan baarı, bia die wana yi fı ka yi Joon yada?”

³² Tı nan biagi baarı, vuotaŋ jigin?” (Die ŋmaamuŋ die yalla ba aŋaŋ vuosisi, dama vuon mana die baarı Joon die yiwo Nmuŋ dı tunna vuodieke.)

³³ Die ba balla wudieke a yı Yisa die wone “Tı zı.”

Yisa dı balı ba dı, “Die nuŋ n gbaŋ n kaan balı nı jigidieke n yene yiko ke gie a yie nyintiti gie.”

12

Tvntvntıba nandagı wıa (Mat. 21.33-46; Luki 20.9-19)

¹ Yisa die dı taanna ba nandaga dı, “Daa wonyı die benne a suu tııı dieke dı nyınana bie, ta mı gaamuŋ a gelinke, ta die a tuu voruŋ jigidieke ba baan nan dı ŋmuu nyuŋ biehe nyaabu a yie: ta die a mı jagıŋ kvaku ma, ta die nagı kvaku a yı tvntvntıŋ nuusi me dı ba daansıma ka. Dı ka diile saŋŋa dı a keŋ tuŋ ba kpaa a yı wa ta dıaŋ wa kpaa ba tvan. Ta die wa nagı kvaku a yı ba ta dıa ga jigin.

² Tııııı bie saŋŋa die dı tuŋna ka nyuŋ u tuŋ u yomu dı u ga vuodiekemba dı benne kvaku ma a tuo u tvan a keŋ.

³ Vuosisi die dı yigi yomu wa, a nuŋ wa, ta yı u yiŋŋi a ga aŋaŋ nuuwıaga.

4 Tuisisi tienj die di bi tunj yomɔ wɔnyɪ bɪbra, vuosisi die di niɔtɔ ɔ sikpenj me ta nagɪ wa a yi viivi me.

5 Tuisisi tienj die di bi tunj ɔ yomɔ wɔnyɪ bɪbra die ba kɔɔ wa. Die ba yi ɔ yɔnɪsɪ pam dene gbanj gbanj a niɔga batanj ta kɔa batanj.

6 Vuodieke nyɪna die di tɪala daa wa di baan nan tunj die wone ɔ gbanj gbanj ɔ bɔadembɪnj dieke ɔ yaalala ɔ wɪa. Kɔanj chaanj die ɔ tunj wa ta baari 'N yi yada di ba nan yi n bɔa wa jɪlɪma.'

7 Ama vuosisi gie die di balɪ a yi tamba, 'Kɔakɔ tienj gbanj gbanj bɔadembɪnj wɔnna, ni kiere anj tɪ kɔɔ wa, ta ɔ sutɪ yi tɪ nyinti.'

8 Die ba yigi bɔa wa a kɔɔ wa ta nagɪ wa vigi taanj kɔakɔ kɔanj."

9 Yisa die di piastɪ ba di, "Lala kɔakɔ tienj di baa ɔ yi? Ʋ nan kenj kɔɔ vuosisi gie ta nagɪ kɔakɔ a yi vuogaasi.

10 Ni ye ka karɪnj a wɔnj wuri gie? Di 'Tanj dieke mɪmɪrɪba die di zetine ta baari ba ka yaala ka wa die di yinɔi a kenj yi gɔnɔgɔnyɔgɪrɪnj tanj vɪrɪnj.

11 Nɪmɪnj yine die; ka faastɪ yi tɪ mamachi.' "

12 Juu vuosi niɔnɔandɪsɪrɪba die di yaala sienj di ba yigi wo, dama die ba sɪba a baari ba wɪa die ɔ taanj nandagɪrɪ gie. Ama die ba chɪga daadamba ta die vaa wa ta ga.

Lampo tunij wɪa

(Mat. 22.15-22; Luki 20.20-26)

13 Die ba tunj Farasisi vuosi anjan Herodi vuosi batan di ba ga piast wa wopiasika ta ye di u nan balu wobianj.

14 Die ba ga Yisa jigijn a baaru di, “Dudagiru, ti siba a baaru bala wusie, ta ka chulu vuosi sonyilike. Funj bala wusie yaa gamma Nmij di yaala vuotan simma die ta ka daansa yese vuon di sina die. Balu ti, di mu di ti tumme lampo a yuma Roma* naan wa munj? Ti tumme yaa ti zeti?”

15 Ama Yisa die munj di ba paalya munj ta piast ba di, “Bia nu yaala nu magisi munj? Nu yaa ligiribin a ken an n ye ke.”

16 Ba yaa a ken u piast ba di, “Muna nine chaan anjan u saan benne ka ma dene?”

Ba baaru di, “Naan Siiza.”

17 Yisa die di wa baaru di, “To, nu tunj naan wa di muna u tuo dene ta tunj Nmij dianj di muna u tuo dene.”

Yisa wia die di yi be mamachi.

*Hogv faarinj yaa gamma kunj haginj kvanj wia
(Mat. 22.23-33; Luki 20.27-40)*

18 Womi Sadusisi, vuosi batan di balla di vuon kaan hagi kunj me, di ga Yisa jigijn a ga piast wa di,

19 “Dudagiru, Mosisi die naguna murika gie a yi ti: di dembin di a ken kpi ta vaa u hogv ta wo balli, di daa wa numba mu u faaru wa kpihogv wa amu ba muru balli an ba yi vuodieke di kpine balli.

* 12:14 12.14 Romani tunjban vuosi die di nyanjuna ba ta poglu ba.

²⁰ Tɔ, saŋŋa kaanɩ dembisi bayɔpɔyɩ die benne a yi numballɩ: jakɔɔrɩ chaanɩ die dɩ faarɩ hɔgɔ ta kpi ta wo ballɩ.

²¹ Die wɩa vuodieke die dɩ diisine jakɔɔrɩ ma die dɩ faarɩ hɔgɔ wa gbanɩ ta kpi ta vaa hɔgɔ wa ta wo ballɩ. Dene gbanɩ gbanɩ die dɩ bɩ a yi vuodieke die dɩ diisine butaa wa ma.

²² Aŋaŋ tɩalɩka ha mana. Ba bayɔpɔyɩ wa mana die faarɩ hɔgɔ wa mɩŋ ta kpi ta wo ballɩ, ka kɔanɩ kɔanɩ chaanɩ hɔgɔ wa gbanɩ die dɩ kpi.

²³ Lele, kunɩ hagɩŋ daraanɩ ba mana dɩ a keŋ hagɩ, ba jabɩa balla ɔ sɩmma hɔgɔ wa? Ba bayɔpɔyɩ wa mana die faarɩna wa mɩŋ?”

²⁴ Yisa dɩ balɩ ba dɩ, “Nɩ ka sɩba wusie! Dama nɩ zɩ Nɩmɩŋ gbanɩŋ wɩa yaa Nɩmɩŋ hagɩŋ.

²⁵ Kunti dɩ a keŋ hagɩ kunɩ me, ba nan dɩ sɩ sɩba malakasi dɩ benne arɩzanna ma dene wo, ta hɔɔŋ faarɩŋ yaa dembinɩ yallɩŋ kaanɩ dɩ beri.

²⁶ Dɩ tɩalɩ kunti hagɩŋ nɩŋ wɩa nɩ ka karɩŋ Mosisi gbanɩkɔ yaa gamma tɩka diile wɩa? Dɩ maagɩya mɩŋ dɩ Nɩmɩŋ die balɩ a yɩ Mosisi dɩ, ‘N yiwɔ Abarahami Nɩmɩŋ, Aziki Nɩmɩŋ aŋaŋ Jakɔbu Nɩmɩŋ.’

²⁷ Vuosi gie die wɔŋ kpi mɩŋ ama ba ye ko bie wo ba mɩsɩ ma dama Nɩmɩŋ ka yiwɔ kunti Nɩmɩŋ ɔ yiwɔ vuodiekemba dɩ benne ba mɩsɩ ma ma Nɩmɩŋ. Nɩ daga vuosi dɩ kunti kaanɩ bɩ hagɩ wa ka yi wusie.”

*Mɩrɩ dieke dɩ tɩanna mɩraha mana wɩa dene
(Mat. 22.34-40; Luki 10.25-28)*

²⁸ Vuodiekemba die dɩ dagɩnana Nɩmɩŋ mɩraha wɔŋyɩ die bie mi a wɔŋ ba balɩkɔ. Die ɔ yeye sɩba Yisa die mɩŋŋɩ dagɩ Sadusisi vuosisi pɩasɩkɔ

chian, die wia die u ken mi anan wopiasikin di,
 “Mira bia tianna miraha mana.”

²⁹ Yisa di balı wa di, “Jadieke di tianna a mana
 wonna ‘Womma, Izara vuosi! Nabidie Nmin
 nyuna yine ti Nmin.”

³⁰ Chome Nmin anan fu son mana anan fu yan
 mana anan fu sonanyile mana anan fu hagin
 mana.’

³¹ Jadieke di gutina bule wone, chome fu
 chanchaan siba fu chone fu gban gban dene.
 Mira bi wori a tian mira ale wo gie.”

³² Daa wa di balı Yisa di, “Kpanji fu gban
 didaguru! Di yiwo wusie fu balı baari Nabidie
 Nmin nyuna ma yine Nmin di nmin bi wori a
 guti u ma sie u nyuna ma wa,

³³ di vuota yaaluma Nmin anan u son mana,
 anan u sonanyile mana anan u hagin mana, ta
 yaaluma u chanchaan siba u yaalala u gban gban
 dene wo. Fu baan tuo mira ale wo gie di tian fu
 baan nan kwa dɔɔɔ ta juu a yi Nmin ta bi kaaba
 nyinti ya Nmin.”

³⁴ Yisa die di yene ta daa wa mɔɔɔ a balı wa,
 u balı a yi wa, “Funan anan Nmin naari ka yaa.”
 Na kwan chaan vuon die bi wo sikimin a baan
 piati wa wopiasikin.

Mina bva yine Masia wa?

(Mat. 22.41-46; Luki 20.41-44)

³⁵ Yisa die di dagunana Nmin jiamin
 juokpenkpuku u piati ba, wopiasikiri gie di,
 “Di yiwo lala Nmin mira didaguriba di baari
 di vuonbarikin Masia wa baa u yi wo Davidi
 haagin?”

³⁶ N̄m̄uŋ Halikasika die june Davidi ma a yi v̄ baaru:

‘N̄m̄uŋ d̄i bal̄i a ȳi n̄ Ȳom̄utien̄:

Kala n̄ nuudiigiri gie chaan̄

a ga t̄uḡi san̄ŋa dieke n̄ baan̄ naḡi f̄u dataas̄i a yi f̄u nuun̄ me.’

³⁷ Davidi gban̄ gban̄ d̄i wasa wa ‘N̄ Ȳom̄utien̄’ D̄i baa d̄i yiwo lala v̄ b̄i yi Davidi haaḡu?”

Yisa die d̄i balla ba yaa gamma m̄ira d̄idaḡiriba ber̄i dene

(Mat. 23.1-36; Luki 20.45-47)

Daadan̄ pam die kalla a gbl̄uŋ t̄iba a w̄omma v̄ daḡikv̄ an̄an̄ suḡifal̄iŋ.

³⁸ V̄ daḡikv̄ s̄uŋ die v̄ baaru d̄i, “N̄i s̄umma vuodiekemba d̄i daḡinana N̄m̄uŋ m̄iraha, ba nan d̄i yaala ba yeegi guuwaḡiti a ch̄omma gilime, ta yaala ba was̄uma ba an̄an̄ j̄il̄ma nyuḡiti ma

³⁹ ba ken̄ juu N̄m̄uŋ j̄iam̄uŋ juone me, ba yaala vuokp̄uma jigikasika, ba ken̄ laḡi laal̄iŋ jiḡiŋ ba yaala sikpen̄ kp̄umatiel̄iŋ jigikasika.

⁴⁰ Naa ba ŋaan̄ a nȳira kpih̄oḡuba ta gbata ba nyinti mana, ta j̄usa j̄us̄i waḡiti s̄iba ba ch̄iga N̄m̄uŋ. Vuodiekemba d̄i yinene dene nan faas̄i ye t̄ib̄idat̄iŋ pam.”

Kpih̄oḡv̄ wa piini w̄ia dene

(Luki 21.1-4)

⁴¹ Yisa die kal̄i a gbigi wo jigidieke ba naḡuna ligire a ȳia N̄m̄uŋ j̄iam̄uŋ juokpen̄kp̄ukv̄ ma a daansa ba naḡinana ba ligire a ȳia, ligiretiel̄iŋ pam die d̄i naḡi ligire pam a ȳi:

⁴² Womi kpih̄oḡv̄ z̄ool̄ntien̄ d̄i ken̄ a nȳuŋ a naḡi t̄oḡifaas̄i ale a ȳi.

⁴³ Yisa dı wa v kvaŋandısrıba a balı a yı ba dı, “N bala nı kpihögö zoolıntien wo gie nagı ligire pam a yi a tıaŋ banıŋ ba mana,

⁴⁴ dama banıŋ ba mana nagı wa ligire a yi ta tıalı ligire pam, ama wöŋüŋ nüŋ aŋaŋ v zoolıbu mana v nagı wa v yalla die mana a yı, ta ka tıalı ligire dieke v baan nan dii gbaŋ.”

13

Nmıŋ jıamıŋ juokpenkpuku chvvsıŋ wıa
(*Mat. 24.1, 2; Luki 21.5, 6*)

¹ Yisa die dı nyınana Nmıŋ jıamıŋ juokpenkpuku ma v kvaŋandısrıba wönyı dı baarı dı, “Dıdagırv, ye mamachi tige die ba mına aŋaŋ mamachi tana.”

² Yisa dı balı wa dı, “Ye mamachi nyinti gie, taŋ balımıŋ gbaŋ kaan tıalı a bie ka jigiberisikin ba nan kpaŋŋı a mana taan.”

Mugisıŋ aŋaŋ wahala diile wıa
(*Mat. 24.3-14; Luki 21.7-19*)

³ Die Yisa dı ga a kalı Olivi Tııstı kunkogin me ta Nmıŋ jıamıŋ juokpenkpuku die bie wo ka nıŋŋa. Die Piita aŋaŋ Jemisi aŋaŋ Jöön aŋaŋ Andurusi die dı keŋ v jigin saŋŋa dieke v benne v nyına ma wa.

⁴ Ba pıası wa dı, “Balı tı saŋŋa dieke wıaha gie dı balla a yi.” Bı balı tı “Wudieke dı balla a dagı sıba wıaha gie mana baa a yi mıŋ?”

⁵ Yisa dı balı ba dı, “Nı summa dı vuon gaan nı.

⁶ Vuosi pam nan keŋ n saan ma a baarı ‘N wone wo’, a gaan vuosi pam.

⁷ Nı keŋ a wɔŋ tontı wıa aŋaŋ tontı wɔbalıka nı da keŋ vaa ŋmaamıŋ yalla nı. Wıaha gie nan yi ama a kaan dagı sıba dakpatıkırı daarı kenye mıŋ.

⁸ Buurıŋ nan wagtı buurıŋ, tıŋkpaŋŋıstı nan wagtı tamba, tıŋgbaŋ nan dı dɔma, vuosi nan kpi kɔŋ ama geŋhe baa a yiwo wahalaha piilıŋ.

⁹ “Nı daansıma nı gbaŋ, ba nan yigi nı a ga naalıba jigiŋ. Ba nan nıgtı nı Ŋmıŋ jıamıŋ juone jige, ba nan yi nı zie nyıŋkura aŋaŋ naalıba nıŋŋa n wıa, aŋ nı balı ba Ŋmıŋ wıa,

¹⁰ ama sie Ŋmıŋ wɔvııııŋ tıgtı tıgtıstı mana ta dakpatıkırı ye keŋ.

¹¹ Ba keŋ a yigi nı a ga naalıŋ jigiŋ, nı da keŋ vaa ka yi nı sıgtıchııstıŋ aŋaŋ nı baan nan balı die, ama saŋka dı a keŋ tıgtı nı balı wudieke mana Ŋmıŋ dı bala nı balı. Dama wudiekemba nı balla nı balı wa kaan yi nı wɔbalıka, a baa a nyıŋ wa Ŋmıŋ Haalıŋ ma.

¹² Vuosi nan nagı ba gbaŋ gbaŋ ba nımbalı a yı dı ba kɔı ba, chıvalıŋ gbaŋ nan yi die gbaŋ gbaŋ a yı ba ballı. Ballı dıaŋ nan yıŋŋı a wagtı ba chıvalıŋ aŋaŋ ba nıılıŋ ta nagı ba a yı dı ba kɔı ba.

¹³ Vuonı mana nan haa nı n wıa, ama vuodieke dı a keŋ bıagtı tuoli a mana a ga tıgtı dakpatıkırı nan ye gbatıaanıŋ.

Nmaanbıakv wıa

(Mat. 24.15-28; Luki 21.20-24)

¹⁴ “Nı nan ye ‘Jabıaŋ’ dı zene jigidieke ka kana ka mı ka zie.” (Vuoŋ mana dı a keŋ karıŋ wıaha gie kpaŋŋı v gbaŋ a sımma ka chıaŋ). “Saŋka

mi vuodiekemba dı benne Judia tıngban ma nı chıgtı ga kunkogın me.

¹⁵ Vuon dı a ken bie v mampili sikpen* v da ken a sɔn a juu tıgiri me dı v nagı jaan a ga.

¹⁶ Vuodieke dı benne kvan ma da ken a kuli tıgın a nagı v nyinyeeke.

¹⁷ Bia wɔbian balla ka bemme hogu nyuutitelin me anan vuodiekemba dı yalla ballınyaahı!

¹⁸ Nı juusıma Nmın amv wıaha gie da ken a yi yıbnı.

¹⁹ Daraaha mi wahala nan faası a tıan Nmın dı naanna dɔnıa dı yaa ga mɔbna wahala. Wahala dıan kaan bı beri a tıan naa.

²⁰ Nmın die dı tın ka gobi daraaha, dı mɔna vuon tın kaan ye gbatıtaanın ama v vuovarıkaha wıa v gobi daraaha.

²¹ “Sanka mi vuon dı a ken balı a yi fıv dı, ‘Ye, Nmın vuovarıkın, Masia wa bie giena yaa v bie mi!’ Da ken a tuo wo a dii.

²² Dama sanka mi nmınchıbı Masiasi anan nmınchıbı naazbalıba nan ken nyın a tın mamachi wıa dı ba gaan vuodiekemba Nmın dı vvarına wa gban, ba tın nan bıagı.

²³ Nı mını a yalla nı gban, n balı nı wın mana ta daarı ye ka tıgıya.

Yisa yını kienku wıa

(Mat. 24.29-31; Luki 21.25-28)

²⁴ “Wahalaha kvan chaan nmın nı nan sıbı, chıku kaan bı yıantı.

* **13:15** 13.15 Ba juone sikpen die kusiye mın.

²⁵ Chujmarisusi nan nyuj njujnsikpen a nan, ta nyindieke mana di benne njujnsikpen dɔj.

²⁶ Sanja mi vuosi nan ye vuota Bɔadembij di nyinna nujmaru ma a ken sɔna anan yiko pam anan chuulikpenkpɔj.

²⁷ U nan tuj malakasisi di ba di dia dɔna lɔga mana a lagisi Njuj vuovɔarikaha jigin mana.

Chunchuleke tika dagi wa

(Mat. 24.32-35; Luki 21.29-33)

²⁸ “Ni vaa chunchule tika daji ni yɔj. Ka nagisi di ken pɔsa ta vaati di nyinna ni summa a baari yɔbɔj gbigiye muj.

²⁹ Die gban gban di su, ni bi a ken a ye ta nyinti gie yie ni summa a baari n kenin gbigiye muj.

³⁰ Wusie nyinti gie mana nan yi ta vuodiekemba mana di benne dɔna mama lele ye kpi.

³¹ Njujnsikpen anan tujgban nan ken a tɔj, ama n wɔbalika kaan tɔj naa da.

Vuon ka sɔba Yisa yinji kienku daan wa

(Mat. 24.36-44)

³² “Ama vuon ka sɔba daa dieke yaa sanja dieke waha gie di baan nan yi. Malakasisi gban gban di benne arizanna ma anan manuj vuota Bɔadembij ka sɔba daa dieke sie Njuj nyina sɔba.

³³ Ni gbara, a daansuma, dama ni ka sɔba sanja di baan nan ken sanja dieke wo.

³⁴ Di baa di summa sɔba daa wɔnyi di dina a ga tuj, ta vaa v tɔntɔntuj anan ba wɔnyi mana tɔmuj. Ta balɔ di vuodieke di gbarunana di v gbara.

³⁵ Die wia ni gbara dama ni ka siba tigitien di kienene sanja dieke. Di nan biagi a yi jingmuj yaa tanseese, yaa kparaanj kpan sanja yaa tonvotonj sanja.

³⁶ U a ken bunyi u da ken haari fu ta guura.

³⁷ N balla wudieke a yi ni wa, n bali a yi wa vuonj mana di u gbara!”

14

*Vuokpuma die di sanna di ba kuv Yisa dene
(Mat. 26.1-5; Luki 22.1, 2; Joon 11.45-53)*

¹ Die di wa tialt wa daraa ale ananj gasitanjku duuga ananj daraa diekemba ba dinene paanu diekemba ba naana ka yie daboti bu ma wa piili, ta Nmuj kikaabitiba nyujkura ananj vuodiekemba die di dagunana Nmuj muraha die di yaala sien an ba maansi a yigi Yisa a kuv wa.

² Die ba baari di, “Ti ka mu ti yigi wo duugaka sanja, di daa die vuosisi nan yi wati an waagin nan.”

*Hogu wonyi die di sitine tulaari a yi Yisa
sikpen me dene*

(Mat. 26.6-13; Joon 12.1-8)

³ Yisa die bie wo Betani, Simoni, vuodieke die di yine gamuj tigin me. Yisa die di kalu a die nyindiike ta hogu wonyi di a ken juu a pogulu tulaari bunyi ligire die di faasuna a tva ta yaa nyuogvunonj, a yuori kolubika a sitibu a yi Yisa sikpen me.

⁴ Vuodiekemba die di benne mi wo batanj di ju sunyurunj a bala a yia tamba di, “Bia yine u chusa tulaaribu?”

5 Bu tuŋ nan biagɪ a nagɪ a daa ligire pam aŋ tɪ tuŋ nan nagɪ ligirehe a yɪ zoolɪntielin.” Ta die ba zɪa hɔɡɔ wa.

6 Ama Yisa die dɪ balɪ ba dɪ, “Nɪ vaa wa somm, biɪa yine nɪ daama wa? Wɔvɪvɪvɪ ɔ yɪ a yɪ mɪŋ dene,

7 nɪ ŋaŋ zoolɪntielin nan dɪ beri daaŋ mana, nɪ keŋ yaala saŋŋa dieke mana nɪ nan suŋŋi be ama n kaan dɪ beri nɪ jigɪŋ daaŋ mana.

8 U yiwo wudieke ɔ biagɪna, ɔ siti wo tulaari a yɪ n nyɪŋɡbanɪŋ ma a gbarɪ saŋŋa dieke ba baan nan guu mɪŋ.

9 Nɪ tuo a dii sɪba jigɪdieke mana Nɪmɪŋ wɔvɪvɪvɪ dɪ baan nan tugɪ dɔnɪa mana ma ma, ba nan dɪ bala ɔ yine wudieke wo gie a tɪnsa ɔ wɪa.”

*Judasi die dɪ nyɪvna Yisa kvaŋ dene
(Mat. 26.14-16; Luki 22.3-6)*

10 Womi Judasi Asikaroti, ɔ kvaŋandɪvɪvɪba baŋ aŋaŋ bale wo wɔnyɪ dɪ nyɪŋ a ga Nɪmɪŋ kɪkaabɪtɪba nyɪŋkɔra jigɪŋ dɪ ɔ posi Yisa chiɪŋ a yɪ ba.

11 Die ba wɔvna ɔ kenne wudieke wɪa wa, die ba sɔɡɪtɪ dɪ fɪalɪ ta yɪ wa lɔlɪŋ dɪ ba nan yɪ wa ligire. Judasi die dɪ wa piili a yaala sievɪvɪvɪ ɔ baan yɪ die a nagɪ Yisa a yɪ ba nuusi me.

*Yisa aŋaŋ ɔ kvaŋandɪvɪvɪba die dɪ dine
ɡasɪtɪŋkɔ dɔvɔɡa wɪa
(Mat. 26.17-25; Luki 22.7-14, 21-23; Jɔvɔn 13.21-30)*

12 Dɔvɔɡaka bɔmbɔŋaŋ daari, daa dieke daaŋ die ba kɔvna ɡasɪtɪŋkɔ yiisehe, Yisa

kvaṅandusuriba die dɪ piasi wa dɪ, “Sɪa fu yaala tɪ ga wɔnsɪ a gbara gasɪtɪaŋkɔ nyindiikehe a yɪ fu?”

¹³ Die ɔ tɔŋ ɔ kvaṅandusuriba bale ta balɪ ba dɪ, “Nɪ ga a juu tɪka ma nɪ nan haari daa wɔnyɪ dɪ chine jaan aŋaŋ nyaan, nɪ dɪa wa

¹⁴ a ga juu tigidieke me ɔ junene a balɪ tigitien: ‘Dɪdagurɔ wa baari, juon beri mɪŋ manɪŋ aŋaŋ n kvaṅandusuriba dɪ baa tɪ dɪi gasɪtɪaŋkɔ nyindiikehe?’

¹⁵ Mi ɔ nan dagɪ juokpenkpɪŋ dɪ benne sikpen me a yallɪ jaan mana a gbarɪ, mi nɪ nan wɔnsɪ wɪŋ mana a gbara.”

¹⁶ ɔ kvaṅandusuriba die dɪ ga tɪka ma a ye wɪŋ mana die ɔ balla dene gban gban. Die ba wɔnsɪ gasɪtɪaŋkɔ nyindiikehe mi.

¹⁷ Juŋmɪŋ die dɪ tɔgɪna, Yisa aŋaŋ ɔ kvaṅandusuriba ban aŋaŋ bale wo die dɪ ken mi.

¹⁸ Die ba gana ga kalɪ a die Yisa dɪ baari dɪ, “N bala nɪ, nɪ wɔnyɪ balla ɔ posi n chiŋ, vuodieke aŋaŋ mɪŋ dɪ dinene.”

¹⁹ ɔ kvaṅandusuriba sugɪtɪ die dɪ chɔsɪ ba piasa wa wɔnyɪ wɔnyɪ, a baari dɪ, “Wusie, n ka yi tama dɪ manɪŋ fu daga dene?”

²⁰ Yisa dɪ balɪ ba dɪ, “Dɪ yiwo nɪ ban aŋaŋ bale wo gie sunsɔŋ wɔnyɪ, vuodieke aŋaŋ mɪŋ dɪ lagɪŋna a luo kpalɪ gie me.

²¹ Vuota Bɔadembiŋ nan kpi sɪba Nɪmɪŋ wɪa dɪ dagɪna die wo, ama bɪa wɔbɪaŋ balla ka bemme dembiŋ dieke dɪ balla ɔ posi n chiaka! Ba tɪŋ ka murɪ wa gban dɪ tɪŋ nan dɪ kpɪa a yɪ wa.”

Ti Yomvotien nyindiike diile wa

(Mat. 26.26-30; Luki 22.14-20; 1 Kor. 11.23-25)

²² Die ba ye ko die muŋ Yisa dı nagı paanuko a biri Nmıŋ a yi ke gbieri gbieri a nagı a yi ba ta baarı dı, “Nı nagı, n nyıngbanıŋ wonna.”

²³ Ta v bi nagı nyaanhibin anan daan a biri Nmıŋ a yi ke ta nagı a yi ba, ba mana dı nyuu ka ma.

²⁴ Yisa dı balı ba dı, “N Zıŋ wonna, bu balla bu nyıŋ a yi vuosi pam, bu balla bu dagı sıba Nmıŋ yi wa nuahaalıŋ.

²⁵ Nı vaa n balı nı wusie, n kaan bi a nyuu daabu gie sie daa dieke n baan nan nyuu daahaalıbu Nmıŋ naarı ma.”

²⁶ Die ba wa chıa Nmıŋ jıamıŋ yılı ka kvan chan ba chon ga Olivi Tııı kunkogiri me.

Yisa die dı bala dı Piita nan chiıı dı v ka sıba wa dene

(Mat. 26.31-35; Luki 22.31-34; Joon 13.36-38)

²⁷ Yisa dı balı ba dı, “Nı mana nan chıŋı ta va muŋ, dama Nmıŋ wıbalıka dagıya dı Nmıŋ nan kuı yiyagıru wa ta yiısehe puo tan.

²⁸ Ama man a keŋ hagı kuŋ me, ka kvan chan n nan wolıŋ nı nuŋa a ga Galili tıŋ ma.”

²⁹ Piita dı balı Yisa dı, “Manıŋ n kaan chıŋı ta va fu, halı vuon mana dı chıŋı gban.”

³⁰ Yisa dı balı a yi Piita dı, “Vaa n balı fu wusie, jinne yuku gie kparaan nan keŋ a baarı ka kumma bule ta baarı zı muŋ wa butaa.”

³¹ Piita dı wa faası bi balı dı, “Manıŋ anan fu dı keŋ baa tı kpi gban n kaan baarı n zı fu!” U kvanandıııı tıalıkaha die dı balı dene gban gban.

*Yisa die di jɔsɔna Nɔmɔn aɔaɔ nɔnɔmɔna dene
(Mat. 26.36-46; Luki 22.39-46)*

³² Die ba tɔgɔna jigin kaanɔ ba wasɔnana Gatisimani, Yisa dɔ balɔ ɔ kɔaɔandɔsɔrɔba dɔ, “Nɔ kala gie ta n jɔsɔ Nɔmɔn.”

³³ Ta die ɔ yi Piita aɔaɔ Jemisi aɔaɔ Jɔɔn dɔ dɔ wa. Die ɔ sɔn dɔ faasɔ chɔsɔ sɔba ɔ baa ɔ kpi mɔn.

³⁴ Ʋ balɔ ba, “N sɔgɔchɔsɔkɔ wa faasɔ dala mɔn, a ga yaala ka kɔs mɔn, nɔ wɔrɔ gie ta yesime.”

³⁵ Die ɔ chɔn a ga nɔnɔa bɔta a nagɔ ɔ gban a taan tɔngban, ta jɔsɔ Nɔmɔn dɔ, “Dɔ tɔn nan bɔagɔ a yi, gbalɔsɔ gie saɔnɔ tɔn tɔn ta va mɔn.”

³⁶ Ʋ bɔ baarɔ dɔ, “N chɔa, n chɔa, wɔn ka bɔagɔ fɔ, nagɔ gbalɔsɔsɔ gie ta fɔ va mɔn, ama da n dɔnɔs, vaa fɔ dɔnɔs yi.”

³⁷ Die ɔ yinɔi a ga ɔ kɔaɔandɔsɔrɔba bataa wa jigin ta ba gɔɔra, ɔ pɔasɔ Simoni Piita dɔ, “Simoni, gɔɔra mɔn? Tɔn kaan bɔagɔ a yesime bɔta gban?”

³⁸ Ʋ balɔ ba dɔ, “Nɔ mana hagɔ a gbara ta jɔsɔma Nɔmɔn, amɔ nɔ da keɔ a jɔs magɔsɔn ma. Nɔ sɔgɔtɔ yaala nɔ yi wudieke dɔ mɔna, ama nɔ nyɔngbanɔka wo hagɔnɔn.”

³⁹ Ʋ bɔ a yinɔi a ga jɔsɔ a bala wɔaha mi gban gban

⁴⁰ ta bɔ yinɔi a keɔ ɔ kɔaɔandɔsɔrɔba jigin a ye be ba gɔɔrɔnana; dama gbien die yalla ba pam die ba zɔ ba baan balɔ wa die.

⁴¹ Die ɔ yinɔi a keɔ bɔtaa kɔaɔn chaan, ɔ balɔ ba dɔ, “Nɔ ye ko gɔɔra mɔn ta voose? Dɔ mɔ! Nɔ daansɔma, saɔnka tɔgɔya mɔn dɔ ba nagɔ vuota Bɔadembɔn wa a yi vuobɔtɔ nuusi me.

42 Nɪ haɣɪ tɪ ga. Nɪ daansɪ gie, daa dieke dɪ balla ʋ posi n chiaka wɔnna.”

Ba yigine Yisa dene

(Mat. 26.47-56; Luki 22.47-53; Jɔɔn 18.3-12)

43 Die ʋ ye ko balla wɪa ta Judasi, ʋ kwanɔandɪsɪrɪba baɲ aɲaɲ bale wo sɔɲ wɔnyɪ dɪ keɲ. Die ʋ ɲaɲ daadaɲ pam die kenne, batan dɪ pɔɣɪlɪ time batan dɪaɲ dɪ pɔɣɪlɪ dengbile. Die Nɲmɪɲ kɪkaabitɪba nyɪɲkɔra aɲaɲ vuodiekemba die dagɪnana Nɲmɪɲ mɪraha aɲaɲ tɪka nyɪɲkɔra die tɔnna ba.

44 Judasi aɲaɲ ba wɔɲ balɪ zien mɪɲ dɪ, “Maɲ a keɲ mɔɣɪsɪ vuodieke kaamɪɲ, daa dieke nɪ yaalala wa ʋ wondene, nɪ yigi wo a mɪɲɲɪ pɔɣɪlɪ wa a yaa wa a ga.”

45 Judasi die dɪ dene tɔɣɪ mi ʋ ga Yisa jigɪɲ a baari dɪ, “Dɪdagɪrɪ!” Ta mɔɣɪsɪ ʋ kaamɪɲ.

46 Die wɪa die ba yigi wo a mɪɲɲɪ pɔɣɪlɪ wa.

47 ʋ kwanɔandɪsɪrɪba die dɪ zene mi wo wɔnyɪ dɪ vɔari jɪbɪɲ a gobi Nɲmɪɲ kɪkaabitɪba nyɪɲkɔra yɔmɔ wɔnyɪ tɪbɪɲ a taan.

48 Yisa die dɪ pɪasɪ ba dɪ, “Nɪ nagɪ wa manɪɲ a bɪrɪɲ wa gaarɔ a wa nagɪ time aɲaɲ dengbile a keɲ nɪ yigi mɪɲ?”

49 Daan mana die n bie wo nɪ jigɪɲ a daga nɪ Nɲmɪɲ jɪamɪɲ juokpenkpɪkɪ ma, ta nɪ ka yigi mɪɲ. Ama sie Nɲmɪɲ wɔbalɪka keɲ a yi wusie.”

50 Die ʋ kwanɔandɪsɪrɪba mana die dɪ dɪna ʋ kvaka dɪ chɪɣɪ ta va wa.

51 Dalɔbakɪɲ wɔnyɪ die dɪ bɔbɪ garɪɲ nyɪna a dɪ Yisa kwan, die ba yaala ba yigi wo ta yigi ʋ garɪɲ ta garɪkɔ dɪ forisi

⁵² ɔ va gariku ba nuusi me ta chigi yori a ga.

Die ba nagina Yisa a ga vuodieke di dinene sariya jigin dene

(Mat. 26.57-68; Luki 22.54, 55, 63-71; Joon 18.13, 14, 19-24)

⁵³ Die ba yaa Yisa a ga Nmuɔ kikaabitɔba jakuɔri tigin, die Nmuɔ kikaabitɔba nyɔkura aɔaɔ tɔngbaɔka mana nyɔkura aɔaɔ vuodiekeba die di dagɔnana Nmuɔ mɔraha die di lagɔsi mi.

⁵⁴ Piita die bie wo saasaa a di ba kvaɔa a ga juu Nmuɔ kikaabitɔba jakuɔri gbaaku ma. Die ɔ kalɔ mi aɔaɔ gbɔgbarɔtɔ a weeli bolin.

⁵⁵ Nmuɔ kikaabitɔba nyɔkuraaha aɔaɔ nyɔkuraaha mana die di yaala ba yaali Yisa wobɔaɔ amɔ ba kuɔ wa ta die yaali a waari.

⁵⁶ Vuosi pam die di chibi nmɔnchɔbɔsi a yi wa ama ba nmɔnchɔbɔsi die di ka di tamba.

⁵⁷ Mi batan die di hagi a chibi nmɔnchɔbɔsi gie a yi wa:

⁵⁸ Die ti wɔnya ɔ balla di, “N nan kpaɔɔ Nmuɔ jɔamɔ juokpenkpɔku gie vuota di nagina ɔ nuusi a mu a taan, ama ka daraa ataa kvaɔa chaan n nan mu kaanɔ, vuota nuun di kana ka mu ka.”

⁵⁹ Aɔaɔ die mana yori ba nmɔnchɔbɔsi die di ka di tamba.

⁶⁰ Womi Nmuɔ kikaabitɔba jakuɔri di hagi a zie ba jigin a piasi Yisa di, “Wo wobalɔkɔ balɔ yaa gamma wɔaha gie vuosisi di balala wa?”

⁶¹ Ama Yisa die di tarɔ ta ka yuori ɔ nɔaɔ. Nmuɔ kikaabitɔba jakuɔri di bi piasi Yisa di, “Fu yine Masia, Nabidie Nmuɔ Bɔadembin wa?”

⁶² Yisa dı baarı dı, “N yine wo, nı nan ye vuota Bvadembinj dı kala Nabidie Nmjıj nuudiiginj chaanj a kienj ananj nmıjsikpenj nujmara.”

⁶³ Nmıj kıkabıtıba jakıırı dı ju sınyırıj ta çıırı v nyinyeeke ta baarı dı, “Tı ka bı yaala daansıatielinj bıbra.

⁶⁴ Nı wıj v zana Nmıj, lalıa nı balı?”

Die ba mana dı saagı dı v çııdıya mıj, dı die wa ba kıv wa.

⁶⁵ Batanj die dı piili a tıra nıntıbtı a yie Yisa. Die ba mıv v nine ta nıgı wa, ta pıası wa dı v bıgı a ye vuodieke dı nıgına wa. Vuodiekemba die dı gbarına dı nagı wa ta fala wa.

*Piita die dı çıısine dı v ka sıba Yisa dene
(Mat. 26.69-75; Luki 22.56-62; Jıın 18.15-18,
25-27)*

⁶⁶ Piita die ye bie wo gbaakı ma, ta Nmıj kıkabıtıba jakıırı tıntıntıba hıgıv wınyı die dı kenj mı.

⁶⁷ Die v yene Piita dı weelinene bolıbu v mıjıjı daansı wa ta baarı dı, “Fı gbanj die gıtı wa Yisa, Nazeriti vuoke me.”

⁶⁸ Ama Piita dı baarı, “Aayı, N ka sıba fı balala wudieke wo. N ka sıba ka çııanj.” Ta çııj a ga sanıarı tıj.

⁶⁹ Die hıgıv wa gie die dı yene womı, v piili a bala a yıa vuodiekemba die dı zene mı dı, “Daa wa gie gbanj yıwo Yisa kıvanđıdırıba wınyı.”

⁷⁰ Ama Piita dı baarı dı, “Aayı” bıbra.

Die dı yine sıaa vuodiekemba die dı zene mı dı balı Piita bıbra, “Kaanj bıagı a baarı ka yı Yisa kıvanđıdırıba wınyı, dama fı gbanj nyıj wa Galılı.”

⁷¹ Piita die dı hıv dı, “Nımuı datı n tıbuı maı keı ka bala wusie! N ka sıba daa dieke nı balala wa.”

⁷² Womi kparaaka die dı kuı ka bule ma ma. Piita die dı tınsı Yisa die dı balla wudiekemba a yı wa wa: “Kparaanı nan keı a baarı ka kumma bule wo ta baarı zı manıı bıtaa.” Die v piili kpaı.

15

Die ba nagına Yisa a ga Paliti jıgıı dene

(Mat. 27.1, 2, 11-14; Luki 23.1-5; Jıvın 18.28-38)

¹ Tuı die dı vıvna sokuıleelıı, Nımuı kıkabıtıba nyııkuıraha anııı tuıııııka nyııkuıra anııı Nımuı mıra dıdagıııba anııı nyııkuıra mana die dı balı a zıeıı ba balla ba yı wudieke. Die ba bıvı Yisa a yaa wa a ga Paliti* jıgıı a nagı wa a yı Paliti nuusi me.

² Paliti dı pıası wa dı, “Fıvıııı fı yıne Juu vuosisi naanı wa?”

Yisa dı baarı dı, “Wa, fı balına.”

³ Nımuı kıkabıtıba nyııkuıraha die dı balı wıvıatı pam yaa gamma Yisa ma.

⁴ Paliti dı bı pıası Yisa bıbra dı, “Ka baa fı balı wıııı? Ye ba balla dı yı wudiekemba!”

⁵ Yisa die dı bı tarı bıbra, die dı yı Paliti mamachi.

Paliti die dı yına sıeıı dı ba kvv Yisa dene

(Mat. 27.15-26; Luki 23.13-25; Jıvın 18.39-19.16)

* **15:1** 15.1 Paliti die yıwo Romani vuodiekemba die dı nyanııına Juu vuosisi jakıvııı wınyı.

⁶ Die dı yiwo ba buuriŋ wuŋ dı gasıtıtanuŋ dıbuga saŋŋa mana ba dagı vuobalımuŋ dansarıka suŋ aŋ Paliti vuarı wa a taan.

⁷ Saŋka mi daa wınyı die dine Barabasi a bie dansarıka suŋ ı ŋaŋ vuosi batan. Die ba wagu wa Paliti vuosi a yalla ba gbatı Juu vuosi a nyuŋ Paliti vuosisi nuusi me, waaguıbu suŋ die vuosi batan die dı kpi, die wıa die ba ligi be.

⁸ Daadamba die dı lagıŋ a balla Paliti dı ı yi ı ŋaana a wıŋ yie die wo a yı ba.

⁹ Paliti die dı pıası ba dı, “Nı yaala n vuarı Juu vuosisi naan wa a yı nı?”

¹⁰ Die ı paalı sıba a baarı Nımuŋ kıkıaabıtıba nyıŋkıraha die yaa wa Yisa a keŋ a yı wa muŋ dama die ba yiwo sugigolitieliŋ.

¹¹ Ama Nımuŋ jıamuŋ nyıŋkıraha die dı haŋı a zie vuosi me a balı ba dı ba baarı Paliti vuarı Barabasi a yı ba.

¹² Paliti dı bı pıası daadamba dı, “Ta bıa nı wa yaala n yi vuodieke nı wasınana Juu vuosisi naan wa?”

¹³ Die ba yıŋŋı a natı a baarı dı, “Kpaası wa a diisi dagarıku ma!”

¹⁴ Ama Paliti die dı pıası ba dı, “Taalı bıa ı yi?”

Ba bı faası natı dı, “Kpaası wa a diisi dagarıku ma.”

¹⁵ Paliti die yaala daadamba suŋ fıalı die wıa ı vuarı Barabasi a yı ba. Ta die wa yi sojasisi dı nıgı Yisa aŋaŋ kpaasıŋ ta wa nagı wa a yı dı ba ga kpaası wa dagarıku ma.

*Sojasisi die dɪ zana Yisa dene
(Mat. 27.27-31; Jɔɔn 19.2, 3)*

¹⁶ Die sojasisi dɪ wa nagɪ Yisa a juu Paliti gbaaku ma ta wa sojasi tɪalɪkaha.

¹⁷ Die ba nagɪ guunɪmɪnɪn a yeegi wo, ta nagɪ hanɔɔɔsi a wɔnsɪ sibubɪn a bubɪ vɪ sikpen me.

¹⁸ Ta piili a waasa wa dɪ, “Juu vuosisi naan, dɜa dɜa!”

¹⁹ Die ba nɪgɪ vɪ sikpen me anan daan, a tɪrɪ nɪntɔbɪtɪ a yi wo ta gbirigi ba dune me a yie sɪba ba jɪama ba naan wa mɪn.

²⁰ Die ba vɔarɪna wa falaha a kpatɪ wa ba yɪnɪnɪ a vɔarɪ garɪguunɪmɪmbɜ ta nagɪ vɪ gban gban vɪ nyɪnyeeke a yeegi wo. Ta yaa wa a gara dɪ ba ga kpaasi wa dagarɪku ma.

*Die ba kpaasɪna Yisa a diisi dagarɪku ma dene
(Mat. 27.32-44; Luki 23.26-43; Jɔɔn 19.17-27)*

²¹ Die ba ganana wa ba ga tuoli Simoni, Alekizanda anan Rufusi chɔɔn, die vɪ yiwo Sayireni tunɔban vuon ta vɪ nyɪn jigin a ken a juo tɪka ma ba mugisi wo vɪ tuo dagarɪku a chii.

²² Die ba yaa Yisa a ga jigidieke ba wasɪnana Golɔɔta (ka chɪan wone sikpenkogilike jigin).

²³ Mi vuosi batan die dɪ nagɪ daan anan tun dieke ba wasɪnana mɪrɪ a lagun tan a yi wa, die vɪ zeti bɜ nyuule.

²⁴ Die ba kpaasi wa a diisi dagarɪku ma ta nagɪ vɪ nyɪnyeeke a puo dɜan ta yi chaachaa ba wɔnyɪ mana dɪ baan nan ye die.

²⁵ Die ba kpaasi wa wa sukɜn hawasi awayɪ sanɔa.

²⁶ Die ba nagı gbanıj a maagı wuru gie wıa ba kpaasına wa a diisi dagarıku sikpen dı,
 “JUU VUOSISI NAAN WA.”

²⁷ Die ba bı kpaast wa gaarıj bale dagarısı ma a gıti v ma, wonyı dı bie v nuudiigin ta wonyı wa dıanj dı bie v nuugalı chaanj.

²⁸ ((Naa die yine sıba Nmıj gbanıj die dı maagına dene dı, “Die ba nagı wa a gıti vuobiati ma.”))

²⁹ Vuodiekemba die dı tiannana die nıaan vigi wo ba sikpigile ta taanna jome Yısa ma dı, “Aha! Die fı bala nan kpanıj Nmıj Jıamıj juokpenkpıku a taanj ta daraa ataa kvan fı mı ka wa!

³⁰ Lele keıj a sısıj dagarıku sikpen a gbati fı gbanıj.”

³¹ Kıkabıtıba nyıjkoraha anıj Nmıj mıraha dıdagırıba gbanıj die dı vıara Yısa fala ta bala a yıa tanıj dı, “Die bıagı a gbata batanj ta kaanj bıagı a gbati fı gbanıj.

³² Nı vaa fı ye Masia wa, Izara vuosisi naanj wa nan keıj a sısıj dagarıku ma anıj fı yı wo yada!”

Die gaarıj bale diekemba ba kpaasına a gıti v ma wa gbanıj die zıa wa mıj.

Yısa kınj wıa

(Mat. 27.45-56; Luki 23.44-49; Jıııı 19.28-30)

³³ Die nmıj dı wana a ga tıgı sikpen sısısıj, tıngbanıka mana mana die dı sibi. Die ka sibi wo dee a ga tıgı nmıjgbılıkıj hawası ataa sanıja.

³⁴ Hawası ataa wa kvanıj chaanj Yısa dı faast a keesi a baarı dı, “Eloyi, Eloyi lema Sabakitani?”

Ka chian wone, “N Nmuj, n Nmuj, bia yine fu va mij?”

³⁵ Die vuodiekemba die di zene mi wo batan di wonna naa, ba baari di, “Ni womma, u wasa Elaja.”

³⁶ Ba wonyi die di chigi a ga nagi gbara alu danmusu ma ta nagi ka sagi daan ma a yaa ka a yi Yisa di u tuo nyuu, ta baari di, “Lele ni wa vaa u nyuna an ti ye siba Elaja nan ken a sunj wa dagariku ma?”

³⁷ Yisa die di faasi keesi ta kpi.

³⁸ Die garu dieke die di sagina a puo Nmuj jamuj juokpenkpuku bule wo, die di puo bule a nyuj sikpen mi a ken sunj chian ma.

³⁹ Die sojasisi jakusun dieke die di zene mi a ye Yisa di keesine dene wo ta kpi wo di baari di, “Daa wa gie die sen yiwo Nmuj Bua.”

⁴⁰ Hoon batan die gana a ga zie saasa ta daansa. Meri Magidalini anan Salome anan Meri vuodieke di yine Jemisi bike anan Josefu nun die gutina hoguba sunj a zie mi.

⁴¹ Hoguba gie die di wa Yisa a sunji wo sanja dieke die u benne Galili me. Hogu diekemba die di dina wa a ga Jerusalemi gan die guti bie mi.

Yisa nyinibanuj guule wia

(Mat. 27.57-61; Luki 23.50-56; Joon 19.38-42)

⁴² Dujun daari mi junmuj die di tugina, Josefu vuodieke di nyinna Arimatia die di ken a tugi mi.

⁴³ Josefu die yiwo vuodieke die ba yinana juluma juu vuosisi nyujkuraaha sunj ta die u chusa Nmuj naari di baan nan ken sanja dieke. Dujun

daaru mi ba gomasi a gbari davoosikuru daraan. Die Josefu die di di dembisi ta ga Paliti jigin a jubi wa di u vaa u nagi Yisa nyungbanka.

⁴⁴ Die di yiwo Paliti mamachi u wonna di Yisa won kpi mu. Paliti die di wa sojasisi jakuru a piasu siba Yisa kpi yasu mu?

⁴⁵ Die sojaka die di balla wa di Yisa kpiye mu, u balu a yi Josefu di u nan biagi a ga nagi Yisa nyungbanka.

⁴⁶ Josefu die di daa garu a nagi Yisa nyungbanka a sasu dagariku ma ta a vili Yisa nyungbanka a nagi ka a duan ba tune voru dieke tan lugu ma. Ta die wa nagi tankpenkpuu a ligi voriku nu.

⁴⁷ Meri Magidalini anan Meri vuodieke di yine Josefu nu die zie a daansa mu, a die ye ba naguna Yisa a duan jigidieke wo.

16

Yisa kun hagu wa

(Mat. 28.1-8; Luki 24.1-12; Joon 20.1-10)

¹ Die davoosikuru daaru die di tanna, Meri Magidalini anan Meri vuodieke di yine Jemisi nu anan Salome die di daa tulaari di ba yaa a ga a duuri Yisa nyungbanka.

² Alasiri daraan sukuleelin, die ba ga u voriku jigin.

³ Die ba chunnana sieku me wo ba piasa tan di, "Muna balla u bilin tan voriku nuari ma a yi ti?"

⁴ (Tan die yiwo tankpenkpuu.) Die ba daansa a ye ta tan won a bilin mu.

⁵ Die wɔa die ba juu vɔrɔku ma a ye dalɔakɔn wɔnyɔ dɔ kalla nuudiigiri chaan a yeegi nyɔnyɔtala, ŋmaamɔn die dɔ yigi be.

⁶ Daa wa die dɔ baarɔ dɔ, “Nɔ da vaa ŋmaamɔn yalla nɔ. Nɔ yaala Yisa, vuodieke dɔ nyɔnna Nazeriti wa, die ba kpaasɔna dagarɔku ma wa, ama ɔ wo giena ɔ hagi kun me mɔn! Nɔ daansɔ gie, giena die ba nagi wa a dɔan wa.

⁷ Nɔ gamma a balɔ ɔ kvaŋandɔsɔrɔba anan Piita: ɔ baa ɔ dɔa nɔ nɔnɔa a gamma Galili me; nɔ nan ye wo mi sɔba die ɔ balla nɔ die wo.”

⁸ Die wɔa die dɔ yi ŋmaamɔn anan mamachi die dɔ juu be, ba chɔgɔ a nyɔn vɔrɔku ma. Die ba ka balɔ vuon wɔn, dama ŋmaamɔn die yalla ba.

*Yisa die dɔ nyɔnna Meri Magidalini jigɔn dene
(Mat. 28.9, 10; Jɔɔn 20.11-18)*

((

⁹ Die Yisa dɔ hagiɔna kumbu me wo dɔnɔn daari mi sɔkɔn die ɔ wolin nyɔn wa Meri Magidalini jigɔn vuodieke ma die ɔ yagiɔna jumbiatɔ ayɔpɔyɔ wa.

¹⁰ Meri Magidalini die dɔ ga a balɔ Yisa zɔalɔn die dɔ faasɔna kɔmma anan sɔgɔchɔsɔsɔku dɔ Yisa hagi kun me mɔn.

¹¹ Die ba wɔnna Meri Magidalini dɔ balla dɔ Yisa hagiɔa mɔn wa, ta wɔnɔn ɔ ye wo wo, die ba ka yi wo yada.

*Yisa die dɔ nyɔnna ɔ kvaŋandɔsɔrɔba bale wo
jigɔn dene
(Luki 24.13-35)*

¹² Naa kvaṅ chaan die ʋ kvaṅandusuriba bale die di nyuṅ tika suṅ a chuṅ sien me. Die ʋ tarigi ʋ gbaṅ a nyuṅ ba jigin.

¹³ Die ba yiṅṅi a ga balɩ banuṅ ba, ama die ba ka yi be yada.

Yisa die di nyinna ʋ kvaṅandusuriba ban aṅaṅ kaanu wa jigin dene

(Mat. 28.16-20; Luki 24.36-49; Joon 20.19-23; Tɔɔma 1.6-8)

¹⁴ Kvaṅ kvaṅ chaan Yisa die di nyuṅ ʋ kvaṅandusuriba ban aṅaṅ kaanu wa jigin ta ba die. Die ʋ galuṅ ba di ba yine sikpen hagiritielin ba kana ka tuo dii vuodiekemba die di balla ba di ba ye wo ʋ hagina kumbu me wo.

¹⁵ ʋ bi balɩ ba di, “Ni gamma duṅa mana mana a balɩ Nṁuṅ wɔvɩnaha a yi vuon mana.

¹⁶ Vuodieke mana di a keṅ a tuo muṅ a dii ta ni su wa Nṁuṅ nyaan nan ye gbatitaanuṅ, ama vuodieke mana di a keṅ a ka tuo muṅ a dii Nṁuṅ nan dii di tien sariya a baari ʋ chuṅsiya.

¹⁷ Wɩaha gie nan di di vuodiekemba di bala ba tuo muṅ a dii wo: ba nan di yaga jumbiatɩ n saan ma: ba nan di bala wɔbalɩki gaasi.

¹⁸ Ba nan di naga nyinvuuke aṅaṅ ba nuusi, ta nyuu batigisi ta wɩuṅ kaan yi be. Ba nan nagɩ ba nuusi a diisi yɔagtielin me aṅ ba ye alaafɩ.”

Yisa die di jɔalina a ga ṅmuṅsikpen wɩa dene
(Luki 24.50-53; Tɔɔma 1.9-11)

¹⁹ Yisa die di balla wɩaha a kpatɩ wa, die Nṁuṅ di nagɩ wa a jɔalɩ Arizanna ma, Yisa di ga kalɩ ʋ nuudiigin chaan.

²⁰ Die ɔ kɔaŋandɔsɔrɔba die dɔ ga a dagɔ jigin
mana, Nɔmɔ die dɔ sunɔi be a yɔ ba hagɔrɔn aŋ
ba yi mamachi tɔɔma a dagɔ sɔba ba wɔaha die
yiwo wusie.))

lxxx

**Ɗminɔ Nuahaaluɔ Gbanuɔ Kɔmuɔ
Konni NT (Ghana)**

copyright © 2004-2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Konni)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

5d16fd5e-902d-51bf-967c-3e7c4efb8e57